

Št. 152

**JANUAR
2019**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Kulturna urednica:

Mirjam Gostinčar

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Mirjam Gostinčar

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Jasmina Memić, Špela Blatnik,

Diego Menendes

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Rade Nikolič, K. K. Volk, Ban, Peter Poljanski, Leah Artist Mihalič

Ovitek:

Nada Žgank (fotografija), Križar

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,

v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 128

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahkočasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

IT'S NEVER TOO LATE TO HAVE A HAPPY CHILDHOOD

Foto: osebni arhiv

»Nikoli ni prepozno za srečno otroštvo,« tako ljubljanski grafit izpod spreja Miss Wixen. Z mestnih sten lahko v človeka občasno pronicajo večje modrosti, kot nam jih ponujajo strokovna dela. In kaj nam sporoča Miss Wixen? Na prvi pogled eno izmed obče znanih resnic, da je treba tudi v odrasli dobi ohranjati otroka v sebi. Podobno kot Pika Nogavička torej: »Ljuba kroglica pregelk, nikdar nočem biti velk!« A napis Miss Wixen nosi v sebi nekoliko več tragike, kot jo lahko zaznamo v »zakletvi« Pike Nogavičke. Spomni nas, da niso vsa otroštva srečna. In nekateri otroci komaj čakajo, da minejo. Zanje tale rek »ohranjati otroka v sebi« ne pomeni ničesar dobrega. Ker je otrok v njih prestrašen, negotov in vedno na preži, kdaj se bo zgodilo kaj hudega. Otroštvo se neizbrisljivo vtisne v nas, vedno znova nam trka na vrata, oblikuje način, kako se gibljemo v tem svetu. Starši oziroma ljudje, ki naj bi za nas skrbeli, nam v najbolj ranljivi dobi s svojim odnosom predajo eno izmed najpomembnejših sporočil. Ali je svet varen ali nevaren prostor? So ljudje okrog sovražniki, proti katerim se moramo ves čas boriti in manipulirati z njimi, ali nas imajo radi in nam želijo dobro?

Večina ljudi, ki živi ulično življenje, je v otroštvu dobivala zelo »temačna sporočila«. Za težke preizkušnje niso »opremljeni« kot nekdo, ki nosi v sebi sporočilo, da je svet večinoma prijazen, ljudje dobri in da se mu ne more zgoditi nič hudega. Tako so »uličarji« večino časa v tesnobi in na preži pred naslednjo tragedijo. Ljudje, ki se v otroštvu naučijo, da je svet nevaren, zelo težko odložijo orožje tudi, ko odrastejo. Seveda tovrstni ljudje obstajajo v vseh socialnih sferah, včasih so vsaj na zunaj, po širše sprejetih družbenih merilih, celo nadpovprečno uspešni. Na znotraj pa jih ravno tako vodita tista strah in občutek, da se morajo neprestano boriti. Čeprav jim na videz ne manjka nič, v njih divjajo viharji. Ampak cenjena grafitarka Miss Wixen nam sporoča še nekaj. Da nikoli ni prepozno. Nikoli ni prepozno, da človek svoj *modus operandi*, ki se je vtisnil vanj v najnežnejših letih, spremeni. Prevrednoti. To pa se zgodi predvsem z nabiranjem drugačnih izkušenj. Tudi ljudje z ulice si lahko tako svojo predstavo spreminjajo malo po malo, dan za dnem. Predvsem skozi drugačne medčloveške odnose, ki so jih vajeni od poprej. Torej grafitarska popotnica v novem letu: Nikoli ni prepozno. Z vsakim dnem lahko tistim, ki svet doživljajo kot nevaren prostor, dajemo drugačno izkušnjo. Izkušnjo ljubečega, spoštljivega, dostojanstvenega sobivanja.

Luna J. Šribar

Avtor grafita: Miss Wixen/Foto: Jaka Prijatelj

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SLIŠANJE GLASOV
- 5 PETA KOLUMNA
- 7 IZSEK ČASA – ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 7 MOJ BREZDOMSKI DAN
- 8 NI DECEMBRSKA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KREDITNA SPOSOBNOST
- 11 CESTNA FILOZOFIJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 12 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 15 MARIBORSKA STRAN
- 15 PTUJSKA SCENA
- 16 »SOCIALA« V PRAKSI
- 16 ZADEVA: ODPRTO PISMO PRISTOJNEMU MINISTRSTVU
TER VLADI RS GLEDE RAZPISA JAVNIH DEL 2019
- 17 GENERACIJA
- 18 LIKOVNO-POETIČNA STRAN
- 19 DRUŽABNA OSAMLJENOST
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTKA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 PISMO BRALCEV
- 26 RAZVEDRILO
- 26 SMS KOMENTARNICA
- 27 GIACOMOV FOTO KOTIČEK
- 28 ZAHVALA DONATORJEM
- 28 LUDSKA KUHA
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 KRIŽANKA

To sem jaz:

ROBI

Foto: osebni arhiv

Rodil sem se na Vranskem v Savinjski dolini. Takoj po rojstvu so me vzeli mami in me poslali v sirotišnico v Maribor. Ko sem bil star tri mesece, me je medse sprejela rejniška družina iz Velenja. Tam sem preživel otroštvo, se šolal, obiskoval sem višjo strokovno šolo (Šolski center Velenje), program varilec, dokler se pri osemnajstih nisem zaposlil na tamkajšnji komunali, v okviru delovnega mesta sem dobil tudi stanovanje. Po odpovedi delovnega razmerja sem pristal na ulici, toda to me ni zlomilo. Kmalu sem dobil priložnost za delo na kmetiji, kar me je zelo veselilo. Zaradi slabih odnosov sem tudi to delo pustil in odšel v Ljubljano s trebuhom za kruhom. Preko znanca sem tam dobil zaposlitev hlevarja na Hipodromu Stožice. Čez nekaj časa sem zamenjal zaposlitev, odšel sem na Primorsko, kjer sem delal v gradbeništvu. Ker nisem dobil plačila, sem se vrnil v Ljubljano. Čez čas sem dobil delo v novomeškem Revozu, vendar tudi tam nisem dolgo ostal. Po Revozu sem zopet pristal na ulici in odločil sem se začeti prodajati Kralje ulice. Moje prodajno mesto je pred Hoferjem nasproti medijske hiše Pro Plus (POP TV). Rad bi se zahvalil vsem, ki mi pomagajo.

03
KRALJI
ULICE

STARA NOVA
ROBA
A

www.robaraba.si

STORITVE:
SELITVE
ČIŠČENJE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

Obratujemo kot zadruga, socialno podjetje in usmerjamo stvari na prave konce.

Sredstva namenjamo zaposlovanju ljudi, ki doživljajo brezdomstvo in družbeno odrinjenost.

Naša roba je zaradi nizkih cen dostopna, s spodbujanjem ponovne uporabe pa skrbimo za okolje.

Obiščite nas, podarite in odnesite!

TRGOVINA

Poljanska 14
1000 Ljubljana
T: 059 010 075

Obratovalni čas:
pon.: 12.00 – 19.00
tor.–pet.: 9.00 – 19.00
sob.: 9.00 – 14.00

BUTIK, Skladiščna prodaja:

Studenec 41
1260 Ljubljana – Polje

Obratovalni čas:
pon.: 13.00 – 17.00
tor.–pet.: 11.00 – 17.00

Spletna prodaja:
www.robaraba.si

Slišanje glasov:

PRETEKLOST, PRIHODNOST, SEDANJOST

Sediva za mizo, pije čaj in se pogovarjava o svojih zgodbah ter o zgodbi prijateljice, ki se je – tako kot že kdaj midva – znašla v stiski pred novim življenjskim izzivom. Ta zgodba gre takole:

V glavi si venomer ponavljam spomin na dogodek iz preteklosti, izkušnjo, ki me je nekoč strla, me psihično zlomila, me oropala dostojanstva. Zdi se mi, kot da se utapljam v žlici vode, nikamor ne morem iz te preteklosti, ki me je zaznamovala in mi pustila notranjo stigmo, občutek, da sem »zajebala«, da nisem bila sposobna stvari dobro speljati in da je tudi zdaj ne bi bila sposobna. Prijatelji mi zdaj pravijo, da delam dramo, naj že neham s tem in grem naprej. Ker da zaradi stalnega razmišljanja o tej pretekli zgodbi ne vidim več sedanje realnosti, kjer se dogaja še marsikaj drugega, ter da zaradi obnavljanja preteklosti samo životarim. Pravijo, naj že enkrat spustim to preteklost.

V redu, minilo je leto ali dve, bila sem na bolniški, dobila svoje diagnoze, se umaknila, si lizala rane in se spet učila na novo živeti. A čutim, da imam zlomljena krila, ker sem si jih polomila na teh čereh preteklosti.

Zdaj pa se je odprla možnost, da se spet vrnem v prejšnje življenje, da spet poskusim s službo, ki me je ves ta čas čakala. A se spomnim, da mi je že enkrat spodletelo. Zato gledam v prihodnost ter preigravam možne situacije, ki bodo lahko tudi zelo podobne tisti, ob kateri sem se že enkrat zlomila. Strah me je, ali mi bo uspelo, ali bom zmogla vse te nove izzive. Stalno glodam to kost prihodnosti in ob misli, da se bom morda zlomila na teh istih čereh kot že enkrat prej, se vsak dan sesuvam. Ujeta sem v predvidevanje bodočih kritičnih situacij, ki se šele bodo zgodile, mogoče.

Vidim, da me lomi negativen pogled na situacijo, lomi me pogled, ki izhaja iz mojega strahu. Lomi me torej – ne situacija sama, saj te še ni, je še skrita v prihodnosti, v eni od možnih prihodnosti, ki bodo lahko ... kdo ve kakšne. A te prihodnosti ne obvladujem jaz, nanjo nimam prav dosti vpliva. Drugi mi bodo organizirali delo, sodelavce in še marsikaj.

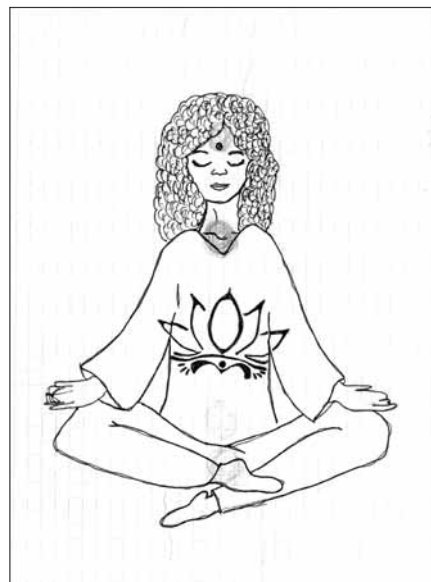
Vidim, da v tem utapljanju, pa bodisi v spominjanju na preteklost bodisi v

fokusiranju na prihodnost, izgubljam svojo sedanost. Izgubljam tudi trenutno realnost, nimam širše slike o realnosti, saj na vse gledam samo skozi svoj strah. Izgubljam samo sebe, saj se reduciram samo na svoj strah, obenem pa vem, da sem nekoč (bila) še kaj drugega kot samo klobčič strahu.

Zaradi svojih nekoč že zlomljenih kril in strahu podoživljam svoj neuspeh iz preteklosti in ga projiciram v prihodnost, neuspeh iz preteklosti zgodbe preoblečem v drugo zgodbo, ki naj bi se zgodila v prihodnosti. S tem si ustvarjam svojo negativno prihodnost kot nek nerešljiv problem in ne prepoznam drugih možnosti, ki se lahko pojavijo v prihodnosti. V svojem stalnem vztrajanju v preteklosti ali prihodnosti zame ni več niti sedanosti, razen tega strahu, kako bom naprej. Ker si zamišljam v prihodnosti druge zgodbe, ne prepoznam, da v resnici še vedno preigravam to isto svojo zgodbo iz preteklosti. Ne vidim rešitve bodočih izzivov, ker ne prepoznam tega, da je ta negativni izhod pravzaprav moj lastni prispevek v zgodbo, da to pravzaprav delam jaz sama.

Vidim, da potrebujem sedanost. Da mi ni treba v mislih hiteti naprej, da mi ni treba delati ogromnih korakov in imeti vse že vnaprej rešeno, ampak da mi zadostujejo mali koraki v sedanosti. Z vsakim od teh malih korakov se mi odpirajo nove možnosti in potrebne rešitve problemov v prihodnosti se bodo pokazale šele po mnogih takih malih korakih. Slephe ulice prihodnosti se bodo razvejale z mnogimi potmi in razprle v mnoge izhode iz kritičnih situacij, a tega ne morem natančno videti in predvideti zdaj. Ker pač še nisem tam. In ker prihodnost še ni napisana, ampak jo sestavljam in oblikujem tudi sama s svojimi malimi koraki iz sedanosti. Občutek brezizhodnosti dobim zato, ker v mislih skočim predaleč naprej in predvidevam dogodek, ki ga še ni in ga mogoče sploh ne bo. Moram si dovolj zaupati in zaupati ljudem okrog sebe, da se bo izkazalo, da se mi bodo odpirale še mnoge poti, ki jih zdaj sploh ne morem videti.

Ne smem biti rigidna v svojem oklepanju predstave, da me bo prihodnost zlomila. Prenehati moram glodati to kost prihodnosti, razkleniti moram ta svoj krog

K. K. Volk

negativizma in pustiti, da se problemi prihodnosti preokvirijo sami v svojem času, ne pa da že sama določam, da mi ne more uspeli.

Tako razmišljava, pije čaj in sproti zapisuje svoje misli. Imava zaupanje v ta trenutek in v svoje misli in rečeva, da je pravi čas živeti v sedanosti. Do česar lahko sploh ne prideš, če se utaplaš v preteklosti, kar se lahko zgodi tudi tako, da preveč glodaš kost prihodnosti. Kako bi dala naslov najinemu zapisu? Naj bo »Utapljanje v žlici preteklosti« ali »Glodanje kosti prihodnosti« ali »Čar sedanosti«? Ah, naj bo kar »Preteklost, prihodnost, sedanost«. Brez naslova. In upava, da bo vse tole najina prijateljica prebrala.

M + B

POVABILO

Odločila sem se, da bom živela več radosti. Že danes, nič več jutri ali pozneje.

Ko sem šla zvečer skozi mesto, sem jo čutila, kako diha z mladino v lokalu. Sprehajala se je s sprehajalcema in bila v pozdravu, ki mi ga je namenil mimoidoči.

Pozdravila me je s praga, ko sem prišla domov.

Mojca Nahtigal

LOJZE: Z DEŽJA POD STREHO

Obiskal sem Lojzeta in z njim spregovoril o njegovi brezdomni izkušnji. Brez dlake na jeziku se jo je odločil deliti tudi z vami, drage bralke in dragi bralci. To ni »Odiseja v vesolju«, to je Lojzova odiseja v njegovi lastni režiji.

Je spomin na brezdomne dni še živ?

Seveda je živ, spominjam se vsega. Od najtežjih trenutkov do banalnosti. Te stvari ostanejo zapisane v tebi.

Kaj je vodilo do brezdomstva v tvojem primeru?

Začelo se je že v otroštvu. Mama je bila alkoholičarka, vendar je nisem zaradi tega nikoli sovražil. Posledice, ki jih je situacija pustila na meni, so bile slabe socialne veščine, predvsem sem težko komuniciral z drugimi. Čeprav sem živel navidezno povsem normalno življenje, je socializiranje od mene terjalo ogromne napore. V internatu v Celju sem se izšolal za vrtnarja, nato pa se pri osemnajstih odselil na svoje v podnajem. Zamenjal sem nekaj služb, v nobeni nisem uspel, nazadnje sem delal kot varnostnik, se poročil, dobil dva čudovita otroka, ki sta pri svojih treh in petih letih – po mojem mnenju – krivično ostala brez očeta. V takšnih pogojih sem rastel. Zanimivo je tudi, da me je žena vrgla na cesto, ko sem prenehal piti. Če danes pomislim, menim, da so me imeli ljudje radi in me spoštovali, vendar omenjenega v tistem času nisem znal prepoznati, saj tega preprosto nisem nikoli poznal.

Kdaj si prvič resnično pristal na cesti?

Ko so me v letu 2004 po petih letih prestane kazni spustili iz zapora, nisem imel ne doma ne socialne mreže. Na srečo se je zame zavzelo društvo Novi Paradoks, me nastanilo za nekaj časa, vendar me niso mogli v nedogled vzdrževati na svoje stroške, občasno sem imel tudi težave v duševnem zdravju in posledično sem pristal na ulici kot brezdomec.

Kako se človek znajde, ko je prvič postavljen pred brezdomno dejstvo?

Težko je, zlomi te, ne veš, kaj bi, ne veš, kam. Pač, uležeš se na klopcu, vendar te tudi poleti zebe, saj so mnoge noči mrzle in vlažne, zima je pa zgodba zase. Da se človek malce pogreje, mora obiskovati razne kavarne in dnevne centre nevladnih organizacij. Naposled sem si omislil šotor in spalno vrečo, postavil sem si ga v bližini železniške postaje v centru mesta. To je bil ves moj svet, moj dom za leto dni. Šalil sem se, da je vodotesen, saj je vodo puščal notri, ven pa ne. Poskusil sem si omisliti tudi pečko na špirit, vendar je bil ta predrag, ko sem ga nadomestil z bencinom, sem skoraj zanetil požar, zato sem to idejo rajši opustil. Tudi policiste je občasno prineslo mimo, vendar so vedno pokazali razumevanje za moj položaj in mi večinoma zaželeli, da se čimprej rešim brezdomstva.

Kaj je za brezdomno osebo najpomembnejša dnevna obveza?

Čez dan ni pomembno nič drugega kot to, kako boš preživel do naslednjega trenutka. To ti pobere vso energijo, službe si v takšnih okoliščinah denimo ne moreš iskati, niti je nisi sposoben.

Si brezdomna oseba lahko zgradi socialno mrežo?

Osebo socialne mreže nimam niti dandanes. Družbo mi občasno dela prijateljica, dnevno pa moje posvojene zverinice. Imam dve mucki in dve psički, ki sem ju posvojil iz Bosne. V času brezdomnih dni za Kralje ulice nisem vedel, Šent je bil edini svet, v katerega sem se lahko do neke mere zatekel.

Se spomniš kakšne grozne oziroma lepe izkušnje iz teh časov?

Grozni izkušnji nisem imel, težke da, in sicer predvsem pozimi. Večino časa sem preživel sam, nisem hodil fehtat in podobno. Tudi dandanes sem večino časa sam, kar pa ne pomeni, da sem osamljen. Najlepša pa je bila, ko sem bil povsem obupan in tik pred tem, da storim kakšno kaznivo dejanje, ki bi me pripeljalo na toplo v zapor, ko sem se nenadoma znašel pod streho – v bivalni enoti.

Foto: JN

Kako si prišel z ulice do bivalne enote? Si sam vložil prošnjo?

Brez pomoči organizacij bi mi le stežka uspelo, saj se je treba dosledno držati administrativnih norm, kar za brezdomno osebo ni enostavno. Društvo Šent je dodatno posredovalo in me med čakanjem na bivalno enoto JSS MOL-a tudi krizno nastanilo v eni izmed hiš društva Novi Paradoks – po mojem odhodu so ta prostor namenili v uporabo društvu Šent. Bivalno enoto sem dobil hitro (posredovanje omenjenih nevladnikov) ter jo opremil s svojim denarjem, in sicer na tak način, da nisem gledal na to, kako malo denarja imam, temveč na to, koliko si ga lahko pred naslednjo socialno pomočjo v kuverto stisnem. Danes živim v neprofitnem stanovanju, ki sem si ga tudi sam opremil, vanj sem se iz bivalne enote preselil pred tremi leti.

Kdaj si prvič prišel v stik z našim društvom?

Okoli leta 2007. Z društvom sem sodeloval kot prostovoljec in novinar, prvi intervju, ki sem ga opravil za Kralje, je bil intervju z dr. Danilom Türkcom. V tistem času sem bil tudi član Združenja novinarjev in publicistov Slovenije.

Kaj meniš o prodaji cestnega časopisa?

To je projekt, ki omogoča ohranjanje dostojanstva in pokriva najnujnejše stroške najšibkejšim. Večina prodajalcev je kulturnih in nevsiljivih, se pa najde tudi kakšna cvetka, ki z žicanjem krši pravila prodaje.

Bi rekel, da je brezdomstvo danes drugačno kot pred dobrimi desetimi leti?

Menim, da je za brezdomne danes bolj poskrbljeno tako s strani humanitarnih organizacij kot države. Menda so tudi ljudje bolj ozavešeni in ne vidijo brezdomnih le kot »pijandur«. Več je govora tudi o prikritem brezdomstvu.

Kako bi ti ozaveštil javnost?

Tudi ko sem bil sam najbolj na psu, nisem imel tako malo, da ne bi mogel komu nekaj ponuditi. V mislih nimam le denarja, tudi odnos in lepa beseda sta pomembna.

Česa si želiš v življenju?

Edina stvar, ki si jo želim, je, da bi spet videl svoja otroka, saj ju namreč nisem videl že dobrih deset let. Težko je stopiti v stik z njima, saj do mene gojita zamero iz mladosti. Upam in želim si, da bosta nekega dne tako zrela, da si bosta želela obnoviti stike.

Bi kaj izpostavil za konec?

Če si še tako na tleh, nikoli ne razmišljaj tega, česa ne moreš storiti, temveč glej, kaj lahko narediš, pa četudi je to le preživetje naslednje pol ure. Ko to preživiš, lahko storiš naslednji korak. Meni je uspelo, zato iskreno verjamem v to.

Jean Nikolič

HRANA

Nikoli
nočem bit'
več lačen.
In ko
bom sit,
ne bom
mislil
sam' na
svojo
rit.

Nedeljka

MAVRICA

Luč,
večna podoba zelene luči,
neskončen mik zareza rdečega,
vijoličast zven sladkosti promiskuitete,
filozofija ali ljubezen do modre,
rumena narcisoidno kriči zlato,
poje se oranžno
in popije sončno luč
skozi prš vode.

Aljoša Rode

NEDELJA

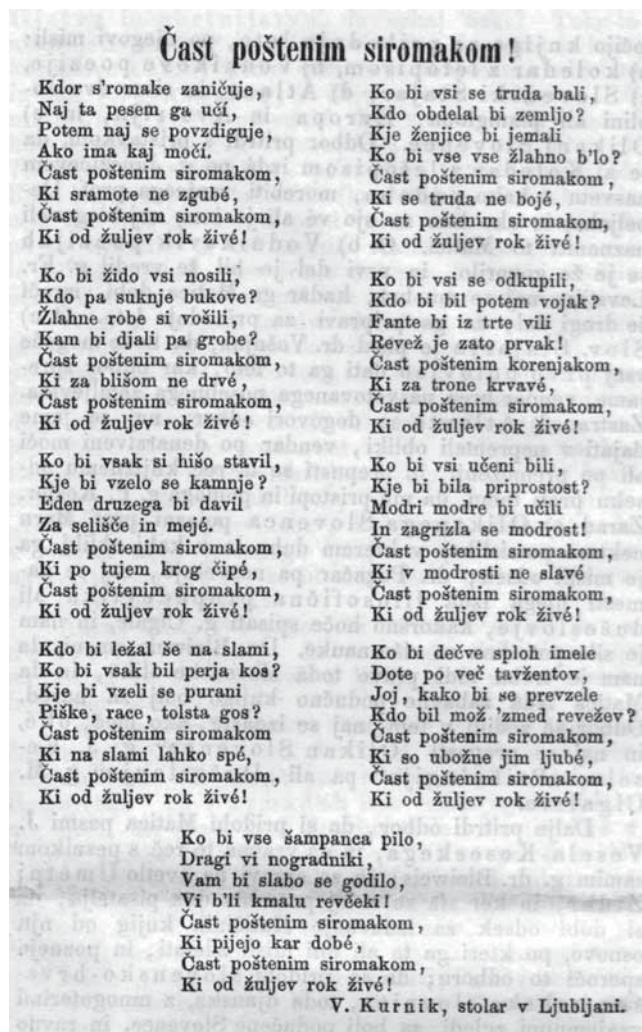
POGLED NA URO,
ZUNAJ MEGLA,
HLADNO JE!
POGLED NA KOLEDAR,
STRESE TE,
NEDELJA JE!
SKUHAŠ SI KAVO,
ZASPANE OČI,
DO KAVE TI NI!
POGLEDAŠ V OGLEDALO,
PRAZEN POGLED,
UMIJEŠ SI OBRAZI!
POGLED NA MIZO,
ŠE JE TAM KAVA,
HLADNA JE!
POGLED V HLADILNIK,
PRAZEN JE,
GREŠ V TRGOVINO!
POGLED NA POLICE,
VISOKE CENE,
KUPIŠ ZA MAČKA!
POGLED V GOSTILNO,
NISI VEČ LAČEN,
HLADNO PIVO!
POGLED NA URO –
GREŠ DOMOV –
NAHRANIŠ MAČKA!
POGLED V DENARNICO –
IN GREŠ –
NEDELJA JE!

NEDELJKO (MARIBOR)

IZSEK ČASA

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi.

To pot je izsek iz časnika Kmetijske in rokodelske novice, 8. 1. 1868, letnik 26, številka 2.

Vir: Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si.

Besedilo poiskal JN

MOJ BREZDOMSKI DAN

Opisal bi, kako poteka dan brezdomca v Ljubljani. Nastanjen sem v bivalnikih-zabojnikih na Poljanski ulici v Ljubljani. V zabojnikih ima človek zagotovljeno prenočišče, odprti so med 20.00 in 8.00, kar še vedno pomeni 12 ur ceste. Zajtrk je postrežen ob 8.00, ko se delijo sendviči v Frančiškanski cerkvi. Nato se je možno zateči v društvo Vincencijeve zveze dobrote, kjer so tudi na voljo zajtrk, kava itd., center ostane odprt do 11.00, pod mentorstvom različnih prostovoljcev se v tem času dogajajo razne aktivnosti, vmes so zagotovljeni tudi prigrizki in kava. Po enajsti, ko se center zapre, greš lahko na društvo Kralji ulice, kjer se prav tako izvajajo razne prostochasne aktivnosti, zagotovljena je tudi pomoč urejanja raznih osebnih zadev, saj so na razpolago socialni_e delavci_ke, pedagogi_nje itd. Možno se je vključiti tudi v prodajo cestnega časopisa, torej ulične prodaje, ki poteka po sistemu, da kupiš časopis za 50 centov, prodajaš ga po 1 evro, razlika je tvoja in moram reči, da ljudje kar radi kupujejo časopis ali pa dajo kakšen drobiž in časopisa sploh ne vzamejo, tako da se nekaj nabere.

Kralji ulice imajo tudi nastanitveni program, vendar je povpraševanje večje od ponudbe, tako da je treba počakati na vrsto. To je prehodna rešitev, saj dobiš sobo oziroma si v programu leto in pol. Ko so Kralji zaprti, greš lahko do društva Šent, kjer imajo ravno tako kavo in prigrizke, ponujajo tudi podporo socialnega delavca_ke. Šent je odprt od ponedeljka do srede, v četrtek in petek je zaprt. Potem obstaja društvo Stigma, to je društvo za preprečevanje škode zaradi uživanja prepovedanih drog, tam delijo čisti pribor za uživanje drog. Ob 12.00 je na voljo možnost kosila in tuširanja na Poljanski pri zabojnikih. Po 14.00 se zopet lahko zatečeš v društvo Kralji ulice ali pa na Šent (če je odprt). Ob 15.00 se odpre Vincencijeva zveza, kjer je možno pojesti kakšen prigrizek, se družiti, igrati družabne igre ... Po 16.00 se lahko stuširaš, obriješ, skratka poskrbiš za osebno higieno, možno je dati v pranje umazano perilo itd. Ob 18.00 je na vrsti večerja, nato se center pospravi, kjer sodelujejo vsi obiskovalci, ob 19.00 je možnost gledanja dnevnika in nato ob 20.00 zopet nazaj v zabojnike na Poljanski.

Da nekaj zaslužim, vmes prodajam Kralje ulice na Njegoševi ulici pred Hoferjem. Tako nekako poteka dan brezdomca v Ljubljani. Mislim, da je za brezdomstvo v Ljubljani dobro poskrbljeno. Edino, kar bi bilo treba urediti – za kar se že dolgo zavzemajo na Stigmi – je, da bi odprli varno sobo za uživalce drog, vendar za to nekako ni posluha, čeprav bi s tem omogočili bolj varno uživanje drog uživalcem mamil, in mislim, da tudi ne bi bilo toliko odvvrženih injekcij po raznih skritih kotih, kot jih je videti sedaj, poleg tega pa bi omenjeno potekalo pod zdravniškim nadzorom.

Svizec

ČE BI BIL NORMALEN, BI ZNOREL.

POLDE

Tereza Vuk:

NI DECEMBRSKA

Foto: osebni arhiv

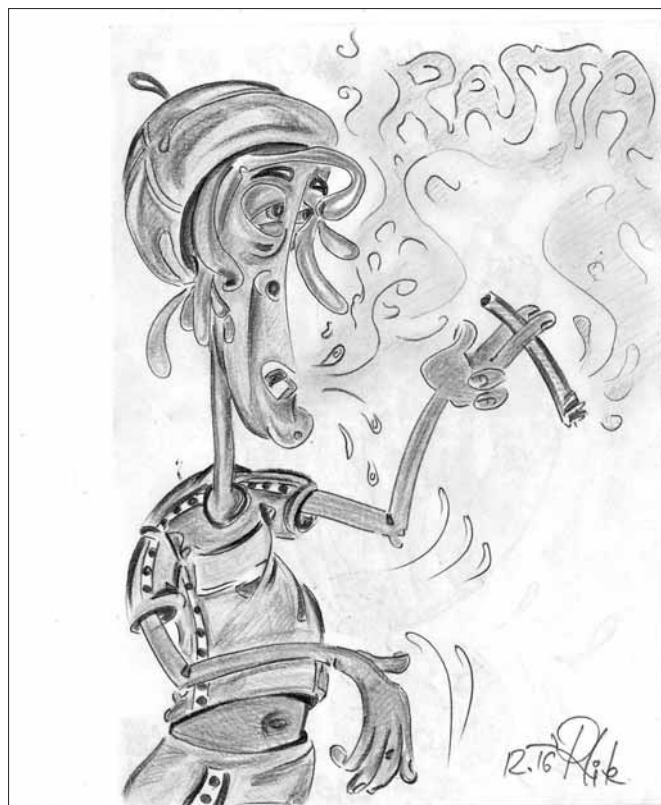
08
KRALJI
ULICE

Da sem ta prva za legalizacijo trave, je jasno vsem. In me kr pri srčku zaboli vsakič, ko vidim, da so v kakšni državi legalizirali gandžo, mi pa kot vedno pohlevni neki čakamo. To bi bil raj za turiste. Ena lepa zelena Slovenija in top domača gandža. Ko sem živela v Italiji, sem dve leti sam kurčev hašiš kadila. K da dejansko ne bi znali sami saditi. In ko sem prinesla mal domače iz Slovenije, so mislili, da sem bla skor v Amsterdamu.

Enkrat sem mogla it napisat glasbeno reportažo in sem šla v Zagreb na koncert Pearl Jam. Dva polna busa Slovencev tja, pa eden ni mel za joint. Fuck, pa ne grem na Pearl Jam brez jointa. Kao da majo visoke kazni in vsi neki presrani. Pol sem najdla tam en nadobuden bend zagrebški in njih nafukala, da je matter of life and death, če mi ne zrihtajo kej. Jaz pa kao njim naredim reklamo. Tud če ne bi. Za en pofukan joint smo obredli pol Zagreba. Ne, ker ne bi meli, ampak ker niso upali nikjer prižgat. Spet kazni neki. Dej, pejte vi rajš kitarce naprej špilat tam v garaži, men dejte pa mir.

Ko sem šla na dopust v Berlin, sem prvi dan zatežila kr enmu: »Ej you, where can I buy some weed?« Mi scinka, kje je park, kjer je vsa dogajancija in jaz sem se takoj nadrkala, kater voznik red z metrojem je do tja. Vsako jutro sem dvignila rit in šla v pografitiran park med same črnice kupit skunk. Berlin je že zakon, sam je boljši zakon met še kakšnega v riti zraven. V Amsterdamu pa itak prideš sam za šalter coffe shopa in ti en debelinko, k spominja na mesarja enga znerganega (zakaj bit znergan, če maš tok gandže pred surlo, mi tud ne bo nikol jasno), in se tam dilaš, kaj boš nabavil, un pa z mesnatimi rokami vse to vaga. K da greš v Špar po jetrca. Brez kazni. In pol morim brata, da kako je pa kej s tem, kjer se on kotali. Če kej sploh sledi hašišarski sceni. Je rekel sicer, da bolj slabo sledi, ampak da kej je pa že opazil. V Parizu do njega se mi res ne da, mi je pa žal, da nisem šla do Kijeva, ko je pet let tam preživel. Uni pa so modeli.

Pazi to, za njih nisi hašišar al pa zeliščar. Za njih so vsi narkomani. Prov rečejo enmu hašišarju »narkoman«. Važn, da vsi na vodki niso pijanci. Jole kadijo pa tko, da zmečkajo plastenko in spodi naredijo luknjo in dajo folijo na njo. Baj zgleđa res k najcenejši crack pipe. In nimajo po gramih. Ampak škatlica vžigalic je merilo. Skunk lahk sam sanjaš (men gre sicer skunk na živce, ti preveč zabetonira možgane, dobra domača je the thing), hašiš še vidiš, ostalo je pa sam drobla. In to ni tko, k pri nas, k res skor vsak ta drug kadi. Kje. Valda, da noben noče bit imenovan »narkoman«. Pijanc može. In pol pejt v kakšno res vukojebino od države. Si hočeš enga v miru navit ob bazenčku, ker počitnice so počitnice, pa si s prve že kje prebičan zaradi tega. Ti pa ves v hippy stilu čist zapohan: »Hey, I came in peace.« Peace my ass, pravila so pravila. Kao. Pa da ti res še kdo kej uturi v ruzak na letališču, pa bom gledala

Rade Nikolic

čez rešetke naslednjih 30 let. Ko sem šla nazaj iz Amsterdamu, smo mogli it na letališču pač čez uno kabinco pa čez detektor itd. Zanimivo, jaz, k sem k ena razčefukana Janis Joplin, je šlo takoj dalje, dva penzionista pred mano sta ga pa najebala. So ju pregledovali, kokr da sta naslednika Pabla Escobarja. Alo, a ne vidte, da ju jebe artritis, puste jima un fucking joint. Tud ko sem lani v Trstu vsak dan kadila vzun, nisem mela pojma, kera veselica bo, če me dobijo carabinieri. Bo sam položnica, me bojo odpeljali? No, obešena ziher ne bom. In zamorim včer spet brata, če kej sledi, kako je pa v Parizu kej s tem. Začne mulc lagano sportski, kokr da mu je to čist vsakodnevni običan proces: »Zadnjič sem šel sred noči na prazen metro proti domu. In me obkolita dva modela. In en men začne, da če mam keš. Rečem, da nimam. In onadva, da mam. In jaz, da nimam. In mi model da v roke hašiš. Kao, da zdej nej pa dam denar. Zdej pa res. Jaz spet, da nimam. In pol skadimo na metroju cigareto in jaz jima vneto razlagam, da če lahk vzame haš nazaj, ker da nimam keša. Ker mi ga je res kr potisnil v roke. In pride moja postaja in pridejo glih policaji gor. Tko da jaz ne vem, al bi me pol zbunkala al smo bli frendi. Napol smo se smejal, napol pa skoz dej keš.« Jao, tamau, kaj se kotališ sam sred metroja ponoč, prid ti rajš na obisk, pa ne morit neki.

Pa kako mulc razlaga v pisarni o Zdravlji: »The first one is about how the vine starts to grow. The song is a toast. It's in the shape of a vine glass.« Kaj si morjo uni mislit. Ampak ključno vprašanje kle je, k sem ga pozabila vprašat. Je uspel vrnit nazaj hašiš unima dvema al ne?

GREŠ IGRAT RUSKO RULETO Z BERETTO?

1107

TATU ZGODBA

Za gekona sem se odločil zato, ker se s svojimi prsti in dlačicami – ki jih ima na tisoče – lahko oprime na praktično vse mogoče stvari na svetu. Mene to spominja na moje težko in travmatično življenje, ki ga še vedno podoživljam in s katerim se borim, ampak se nekako vedno oprimem za vse, kar mi življenje ponudi, in tega ne spuščam. Tako gekon kot jaz se nekako raje oprijemava nečesa v življenju, ne pa samo govoriva in narediva nič. Sem raje aktiven kot pa nekako pasiven.

M. Ž. ☺

Foto: Križar

09
KRALJI
ULICE

sLOVEEnija – OD KOD LEPOTE TVOJE?

Definitivno je nekaj narobe v tej nam ljubi Sloveniji. Danes jutraj, tako kot skoraj vsak dan, lepo zakorakam v sebi najbližjo štacuno po *Coca-Colo Zero* in dve *piksni* energijskega napitka, da pač preguram čez dan. Jebat ga, leta pa premalo spanja, pa rabim eno dozo lahke droge.

Pa ni poanta v tem. Na blagajni pred mano – vmes en gospod – starejša gospa, sključena, pač plača dve svoji zemlji pa neki od sadja, v glavnem nek drobiž, ni bilo niti dva evra. Našteje kovance, večinoma baker.

Že takrat sem imel nek čuden občutek glede vsega, bolečino v sebi, ne vem, težko je z besedami opisati. Pač filing. Gospod pred mano zrihta svoje. Jaz tudi. Grem proti izhodu, tam pa imajo po novem tisto novo mašino, kavomat. Ista gospa stoji pred njim, me vpraša, če vem, koliko stane kava in kakšnega okusa je, da vsi pravijo, kako je dobra. Povem, da moja droga glih ni kafe, pa da stane evro in da ji komot pokažem, kako se to uredi.

Gospa me pogleda, vidim že v pogledu to globoko žalost, sram, nerodno ji je. Ponovim vprašanje, mislim pač, da se nisva razumela, če ji pomagam. Njen odgovor me je zabolal v dno srca.

Da rade volje bi popila kavico, da pa ji je en evro res preveč, da ji ne znese, da je mislila, da je to zastoj ali nekaj drobiža. Da ima dvakrat po deset, to je dvajset evrov, do konca meseca, ko bo nova penzija, to pa je 367 evrov. Kmečka pokojnina ...

Od prve vržem tisti evro v mašino, zraven sem imel še okoli pet, šest evrov drobiža, na žalost nič papirnatega, to ji stisnem v žep. Ko vidim solze v njenih očeh, zgasnem, preprosto grem. Ker bi se lahko zjokal tam.

Kam smo prišli, ljudje, pa to je adijo. Da ljudje štejejo kovance, da se odrekajo stvarjem za en usran evro drobiža. Da vidim še kdaj tisto mamico bogo, stisnem ji dvajset iz prve.

Pa da samega sebe ne slišim nikoli več jamrat. Res pa ni poanta v evru, daleč od tega. Sistem družbenih vrednot je uničen do konca. Jezen sem, žalosten, razočaran. Slovenija je moja dežela, moja domovina, v srcu mi je. Sistem, predvsem pa ljudje, ki ga ustvarjajo, ki so ga ustvarili, so pa adijo.

Matej Hartman

MOJA DEZINSTITUCIONALIZACIJA ALI ŽIVLJENJE IZVEN TOTALNE INSTITUCIJE

6. oktobra letos sem dočakal trenutek, ko sem zapustil totalno institucijo SVZ Hrastovec. V zavodu sem bil točno 11 let in 2 dni. Že teden dni pred odhodom sem imel vse pripravljeno. Preselil sem se k 82-letnemu očetu v Lesce. Sem zelo vesel, vse mi uspeva. Kosim travo, barvam »late« na garažni strehi, kuham, čistim in perem, oče je med tednom pri prijateljski. Manjka mi le še dekle mojih let – star sem 55 let –, da bi imel družbo.

Sem upokojenec s solidno pokojnino. Če bi me kakšno dekle rado spoznalo, naj posreduje na uredništvo časopisa, na številko 030 323 128, svoj kontakt, ki ga bodo nato posredovali meni. Upam, da bom pri iskanju dekleta uspešen, tako kot sem bil pri svoji dezinstitucionalizaciji.

»Živeli Kralji ulice, živeli kralji psihiatrije.«

Robert Žerjav

KREDITNA SPOSOBNOST

Ljudje smo si različni v vseh pogledih. To je moj prvi članek in ponosna sem, da je objavljen prav v tej reviji. Zato ker prostitutke družbeno spadamo v nižji sloj prebivalstva, tisti, ki se ga običajni ljudje izogibajo. Se pretvarjajo, da ga ni. Se počutijo neprijetno, če pridejo v stik z njim. Družba gleda na nas kot na parazite. Brezdomci so moralno gledano večvredni od nas. Zakaj? Zato ker je prostitucija v Sloveniji tabu tema in ljudje ne vedo, kako je to v resnici videti.

Punce v Sloveniji imamo vso svobodo pri izbiranju strank. Ljudje samodejno pomislijo na mlado punco, drogo, zvodnika in staro stranko. To je daleč od resnice. Moje realno stanje: mlada punca, brez droge in ostalih substanc. Izbiram samo prijetne stranke in zaslužim več kot politik s pogovori, objemi, druženjem ter imam zaščitene spolne odnose, pri katerih velikokrat tudi sama doživim orgazem. Delam samo to, kar je meni všeč, in stranke so s ponudbo prej seznanjene. Stranke sprejemam v luksuznem stanovanju, delam striktno podnevi, kadar hočem, in ves denar, ki ga zaslužim, je striktno moj, tukaj ni nobenih zvodnikov. Čeprav sem že delala tudi za njih. Velikokrat se sicer bolj splača delati za zvodnika. Manj je stroškov in ni obremenitve z različnimi stvarmi, kot so brisače, rjuhe, erotične obleke, kondomi ..., ker te omenjeno vedno počaka v istem prostoru. Eden od njih mi je kuhal okusen čaj, kot v osnovni šoli, in se jezil še bolj kot jaz, če so stranke spraševale neumnosti po telefonu. Slovenija je popolna država za tovrstno delo.

Velik problem pri tem poslu je vidik ostalih ljudi. Če ljudje izvedo, da je sosedka prostitutka, se je bodo izogibali. Vsak dan smo med vami. V Ljubljani nas je najmanj 50. Srečali ste nas v trgovini, v lokalu, pri zdravniku, pri frizerki, ja, tudi na otroškem igrišču. Tudi me imamo otroke. In za svoje otroke dobro skrbimo. Smo prisotne v vseh oblikah, starostih in narodnostih. Naša služba nas ne spremeni v slabe ljudi. Ker ničesar slabega ne delamo! Rešujemo zakone z izpolnitvijo fantazij, ki si jih vaš mož doma ne upa pokazati. Zato je do vas, žena, boljši in še bolj srečen z vami. Mož noče žene obremenjevati s svojimi fetiši. In nikoli ne boste zvedele, ker smo tiho. Naporno je skrivati resnico pred družino. Previdne smo. Čeprav delamo za svoje družine, da je njim lažje, ne sme nihče izvedeti, kako to počnemo. Če izve center za socialno delo, ti vzame otroka, čeprav ima otrok vse. Zato smo primorane lagati in prikrivati svojim najbližjim. Če zvedo, bodo pozabili na vse usluge in pomoč. Sovražijo te, ker si prostitutka. Vse zdravstvene preglede si moramo plačati same. Če čakamo na napotnico, je lahko hitro prepozno. Čeprav veliko zaslužimo, smo v očeh države kreditno nesposobne.

Ana Baraga

Ker stalno lažemo, da bi zaščitile sebe in svoje bližnje, veliko punc podleže substancam. Antidepresivi, alkohol, trava, kokain in heroin so na žalost pogoste substance, ki jih punce uporabljajo. Utrujene smo od laži in prikrivanja. Bojimo se, kaj bodo ljudje rekli. Zato vas vprašam: »Ali smo manj vredne od vas, ker smo prostitutke?« Ne krademo, ne škodujemo in nikogar ne silimo, da hodi k nam. Ne zaslužimo si takega odnosa. Enkrat sem enemu brezdomcu, ki je spal na tleh železniške postaje, skrivaj v žep srajce skrila 50 evrov. Ali bi slaba oseba to naredila? Celo papež v srednjem veku je rekel, da smo prostitutke nujno zlo človeštva, da se ne pošiljuje bogatih gospe. Celo cerkev si ni upala reči, da nas ne bi smelo biti, in priznava, da uravnavamo ravnovesje družbe. Upam, da bodo ljudje v Sloveniji kdaj spregledali in da bo naš posel legaliziran, tako kot je že na Nizozemskem. Tudi jaz hočem biti kreditno sposobna.

Afrodita

»VEŠ, KAJ SO OSMRTNICE?«

»FACEBOOK ZA STAREJŠE.«

UPOKOJENEC IZ BEŽIGRADA

GOSTOVANJE

Vsega je enkrat konec. Na tem planetu živimo zato, da bomo sojeni, in enkrat bo zaključek, ki si ga marsikdo ne želi. Utopljamo se v stvareh, ki v končni fazi niso pomembne, kako bomo zaslužili in kako bomo zapravili. Edino, kar šteje in kar je večno, je naša duša. Duša, ki pomeni večnost, življenje, radost, smrt, trpljenje in veselje. Imamo srečo, da smo sploh še živi. Kaj naredimo s svojim življenjem, je v naših rokah. Sami se odločamo, ali bomo delali zgago, revolucijo, prepir ali pa bomo ponižni in hvaležni. Ali bomo volkovi ali ovce. Ko človek stoji pred bogom, se zave svoje majhnosti in ničevosti. Kdo je velik človek? Ni vojskovodja, ni bogataš, ni morilec, ampak nekdo, ki z roko v roki hodi s spoznanjem, da je gost na tem planetu in da je »svakog gosta tri dana dosta«.

Kavica

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

NA KRASU

Odpotoval sem na Kras. Vročina je puhtela iz vroče zemlje in kraškega kamna. Veter je nežno pihljal, ko sem hodil po rdeči prsti skozi vinograde. Trgatev sredi septembra je bila obilna. Legel sem pod vroče sonce, pod borovce in vdihaval njihovo smolo. Opojno vince mi je dalo moč. Rdeč teran mi je tekkel po žilah, medtem ko so črički peli svojo pesem. Obiskal sem ga prvič, Kras, kasneje še pozimi, ko je burja vlekla skozi vasi. Ponoči sem opazoval luno in videl veliki ter mali voz. Mrzla burja je zavijala skozi gozd in ovce so tiho blejale. Solze so mi tekale iz oči in tu sem našel svojo dušo. Prezebel sem našel kraško domačijo, njihov pršut se mi je topil v ustih. Na nočnem nebu se je utrnila zvezda ... In tu sem danes doma.

PA NE OKOL GOVORT.

Črtomir Clonsky

PESMICA, KI JE NI

Kje si ti, ki te ni? Zakaj mi delaš te skrbi? Ne bom govoril, ne lagal, da sem z drugo pri tebi spal. O, kaj pa ti? Ko glavo povešaš, on pri tebi spi. Kaj me briga, adijo rekel sem ti in sama vidiš zdaj, da ljubezni ni, ko zavist zaspi. Če uživaš v varanju, potem uživaš le še v nastavljanju. Kaj me briga zdaj, tebi vse je prav. Ti le mama si, ki z otrokom po novem spi. V varanju je ljubezen v zavisti drugega.

Sonyc

CVETKE S KNOBLEHARJEVE

Ja, tu nam nikakor ni dolgčas. Dobili smo enega popevkarja ali »pevača«, ki vsaj meni popestri dan. Dobro, eni ga kolnejo, čeprav ne vem, zakaj. Sicer res, da poje pesmi, ki jih jaz tako ali tako ne poslušam, vendar mi je všeč, da zamori dolgčas, ki je vsaj v našem drugem štuku nastal po izselitvi dveh faktorjev, ki smo ju vsi občudovali.

Pustimo zdaj to. Ne morem mimo nekoga, ki si misli, da je legenda bloka. Ja, točno. Tomo *alias* Tomaž Golob. Veste, imamo lepo pralnico s štirimi pralnimi stroji in tremi sušilniki. OK! Ampak nas je vsaj 70! Opla! Kje so vrste za pranje? In ta Tomo *alias* Tomaž Golob gre, dobi prazen pralni stroj, da prat perilo, se vrne v svojo sobo in zaspi. Ko je stroj končal s svojim delom, je on spal kot koma. In to ne le enkrat! Kar štirikrat se mu je to ponovilo. Pa mi zdaj recite, če je ta človek normalen?! Zame ni. In še dolgo ne bo.

Taubi

NEK CESTNIH AJ

DROGA

*Droga je grda, čeprav slastna razvada
in zelo velika in nepotrebna poraba.*

*Odloči se nehati
ali najin nadaljnji odnos prenehati.
Če boš čist, boš vesel in vso srečo imel,
če pa boš zadrogiran, boš tudi na jezikih obiran.
Odloči se sam, saj nimaš samo en dan.*

Aneja

NA UHO

Kata: »A je vse v redu?«

Jure: »Če bi bilo vse v redu, to društvo ne bi obstajalo.«

Prisluškovalka

KO TE ZADANE

Konec novembra sem se po Miklošičevi ulici (blizu ZZZS-ja) vračal z malice in med hojo opazil nekaj, kar mi je ogrelo srce. Nek gospod – prebivalstvu Ljubljane precej poznan – izjemno prijaznega (mnogi bi menda rekli zanemarjenega) videza je brskal po smeteh, opazila ga je mimoidoča gospa, se par metrov prej ustavila, iz denarnice izvlekla 50 evrov, stopila do njega ter mu jih porinila v žep. Namenila mu je še lepo besedo in že je tekla dalje, mene sploh ni opazila. Vse je delovalo tako preprosto, pristno.

Takšna dejanja so kot samokres, mimo v trenutku, a vendar zapisana v duši, moji, njeni, njegovi. Tudi v gospodovem imenu pozdravljam gospo in upam, da se bo v zapisu prepoznala. Želim ji vse dobro.

Urednik

MAL' JEZEN NA MOMENTE

Če pa mi ne grejo najbolj na kurac – se opravičujem izrazu, ampak ne najdem lepšega – modeli, ki letajo naokoli in fehtarijo evre od mimoidočih na sto in en način, pa še vseeno so ljudje tako naivni, da jim brez problema dajo kovančke. Eni bluzijo, da so lačni, bogi, drugi rabijo za prevoz, tretjim manjkata le dva evra-za to pa ono, četrti prosijo, da je izgubil oziroma da so mu ukradli denarnico ... Ma, naj gre u k.... vse skupi, si rečem, jaz pa se pošteno jebem, zmrzujem, sem moker, prehlajen, res lačen, pa še štopati moram, da se kam premaknem, pa včasih ne nadelam niti pet evrov, tako da si lahko kvečjemu kupim kos pice za evro, dva, in to je to za ta dan. Ne vem, včasih podpirajo ljudje žicarje za vse kaj drugega kot za hrano ali kaj podobnega. A res ne vedo, da jih dobesedno nalažejo, nategnejo po domače. Ko pa ti lepó vljudno pozdravljaš ljudi, jim ponujaš v prodajo na nevsiljiv način časopis Kralji ulice, te bi pa najraje »pljunili«, kaj šele odzdravili. Včasih mislim, da se zemlja sploh ne vrti, pa da sploh ni okrogla, še najbolj pa, da so ljudje vse kaj drugega kot človeški. Drugič pomislite na reveža, ki zmrzuje s časopisom ves povežen, a vas vseeno pozdravi, morda pa on resnično potrebuje kakšen kovanec, da lahko sploh kaj poje oziroma preživi dan, kakor pa drugi, ki prileti in se vsiljuje na sto in en način. Drugič recite, da kupite sendvič, boste videli, kako hitro bo sit – vas, ne sendviča. Podprite tiste, ki pomoč zares potrebujejo.

Jenko

KONČNO OBROK UŽITNE HRANE

Bila sem pri Jeanu, zaposlenemu v pisarni, in na tleh zagledala pasji briket. »A to je tvoj obrok hrane?« vprašam Jeana.

»Ni za malico,« mi odgovori.

Iva Tisa

ANEKDOTE IZ PRODAJE

MOJA PSIČKA JE ZAKON

»Vse pohvale, gospod Milan, lepo skrbite za kužka, jaz bom pa bom zdaj za vaju oba poskrbela,« reče stranka. Bankovec je bil zame, za Tijo pa vrečka priboljškov.

Milan #065

CUKRČKI ŽIVLJENJA

Prišel je november in pritisnil je prvi mraz, tudi malce snega je prinesel. Po večurnem stanju v betonski džungli me je začelo že pošteno zebsti, kar se je videlo že od daleč, saj sem drgetala od mraza.

Mimo je prišel uglajen gospod, malce poklepetal z menoj in priznal, da me je zadnje tri ure med prodajo opazoval iz bližnjega bara. Vprašal me je, če bi se mi prilegel topli napitek, in takoj za tem skočil v prej omenjeni bar ter mi prinesel toplo kavico, ki se mi je zelo prilegla in me seveda tudi pogrela. Takšne majhne, a vendar velike pozornosti so vedno dobrodošle. Hvala iz srca.

Špela #277

ČRNI PETEK

Čeprav se trudim, da bi zaslužil s prodajo časopisa kakšen evro – mesec november je bil po navadi dober mesec –, je letos vse slabše. Tisti, ki so kupili Kralje, so praviloma dali kakšen kovanček več, pa ne moreš zameriti ljudem, ki tako komaj shajajo, zameriš pa lahko ljudem, ki neumorno, na polno *zašvicani* drvijo po trgovinah in noro nakupujejo *svažta*. Mi smo za njih nevidni, raje pogledajo na stran ali v tla, kakor da bi ti pogledali v oči in ti odzdravili.

Ja, težko je, ko imaš in nočeš pomagati pa pogledati v oči, težko je, ker jih pri srcu tudi malo uščipne, zagotovo. Si žalosten in utrujen od vsega tega, si lačen, žejen, prezebel, moker pa se trudiš in prodajaš naprej, drugega ti ne preostane. Gremo dalje.

Jenko

MOJI DOBRI LJUDJE

Sem fant izpred trgovine Mercator na Parmovi, kjer prodajam že nekaj let. Skoraj vsakodnevno vas pozdravljam in vam ponujam časopis Kralji ulice, predvsem v dopoldanskem času. Rad bi se zahvalil vsem dobrim ljudem, saj sami veste, na koga mislim. Hvala vam, da nisem za vas neviden, da me imate za sebi enakega, brez vseh predsodkov.

Nekateri veste, zakaj sem vsakodnevno tam, zakaj sem to, kar pač sem. Včasih, ne dolgo nazaj, sem tudi sam še hodil vsakodnevno v službo, trgovino, po opravkih in domov, potem pa se mi je v enem dnevu vse podrlo, pa nisem sam kriv za to, kjer sem sedaj. Moral sem potegniti črto, moram živeti naprej, zato se trudim, da se zopet postavim na noge. Zame ste in boste moji dobri ljudje, ki sem vam iz srca zelo hvaležen, pa čeprav včasih le za kakšen pozdrav ali pogovor, tudi to šteje.

Mitja

NE ZEBE VEČ

Po prodaji uličnega časopisa sem se vsa premražena odpravila na društvo Kralji ulice, da bi se malce pogrela in spila topel čaj. Kar presenečena sem bila, ko mi je tamkajšnja delavka povedala, da me v pisarni čaka vrečka toplih oblačil. Povedala mi je, da jo je prinesla gospa, ki me na običajnem prodajnem mestu ni dobila. Za topla oblačila in dobro voljo bi se gospe rada zahvalila iz vsega srca.

Špela #277

ČRNI PETEK

G(ospa): »Koliko stane izvod časopisa?«

P(olde): »Čimveč.«

G: »Koliko je to, čimveč?«

P: »Danes je črni petek in vam dam 20 odstotkov popusta na *trinkgeld*.«

G: »Se vedno ne vem, koliko je to.«

P: »Ja, saj sem povedal, čimveč, ne!?«

Polde #312

TUJA VALUTA

Časopis prodajam pred Maximarketom, do mene pristopi gospa in kupi izvod. Med denarno transakcijo nisem bil pazljiv in sem namesto evra dobil en zlot. Menda se je tudi sama zmotila ali pa je bila Poljakinja.

Gašper #594

KRALJEVSKI GARANCIJSKI LIST

Prijatelj poleg mene ponudi časopis mimoidočemu gospodu:

»Kralji, izvod po evro.«

»Ne mi težit,« odgovori gospod.

Vmešam se: »Dejte mu deset evrov, da bo dal cel mesec gmah.«

Odgovori: »A bo res pomagal? Vsak dan ga vidim in vsak dan mi teži.«

Vehementno dodam: »Garantiram stoodstotno.«

Ko gospod odide, zažugam kolegu, da mu ne bi več slučajno težil do naslednjega meseca, ker je pa zaslužil, mi je še dva piva plačal.

Polde #312

Dogodki:

IZLET V BISTRO IN NA MOČILNIK

Kako lepo, da sem bil povabljen. Po tridesetih letih sem bil spet v muzeju v Bistri in si sploh nisem predstavljal, da je tako velik. Ni mu konca. Če bi se hotel poglobiti vanj in videti čisto vse stvari, bi potreboval spalno vrečo. Niti dva dneva ne bi bila zadosti. Kaj že vidite tam? Od kovačev do zverjadi (ki so lepše od ljudi), do raznih tehnik in zgodovine ... pa še bi se našlo. Razpredeno po vsem bivšem samostanu se mi je že malo rolalo v glavi – pa koliko menihov je tu živelo ... In kje so zdaj? Najbolj mi je v srce padel oddelek z avtomobili. Še tisti stari Jožetovi (Josip Broz - Tito) in stari fičoti in Yugo in kaj vem še kaj. Do motorjev, kjer sem največjo nostalgijo začutil ob Colibriju, ki sem ga včasih še sam vozil. Ampak ... največja nagrada za moje oči sta bila leseni avto in okolica muzeja. Vse obkrožajo voda in malni (mlini), trava v vodi in postrvi. Počutiš se kot v raj, pa tudi tega je enkrat konec. Gremo dalje.

Po prijetnem sendviču in vodi (Kralji ulice pač ne strežejo piva) smo šli naprej. Na Močilnik. Bi mu lahko rekli Cankarjev rojstni kraj? Nori plac za zbujati domišljijo – najbrž je tudi on tako čutil. Sicer res, da je bilo turobno vreme, ampak mi smo se imeli

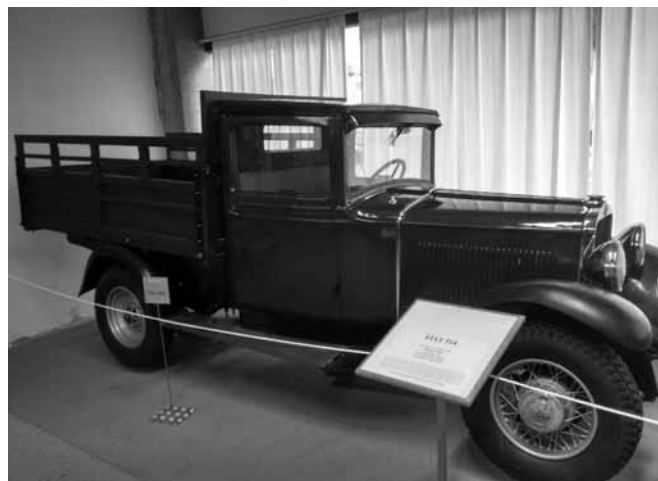

Foto: Maruša Ivancič

izvrstno in le upamo lahko, da se kaj podobnega kmalu ponovi. Osebu iz Tehniškega muzeja Slovenije smo zelo hvaležni za brezplačne karte in prijeten izlet!

Taubi

KRALJI ULICE IN MEDNARODNI DAN PROSTOVOLJSTVA

V mesecu decembru (5. 12.), obeležujemo mednarodni dan prostovoljstva. Prostovoljsko delo najbolje opišemo kot dejavnost v splošno korist oziroma dobro drugih, brez usmerjenosti v profitabilnost in pričakovanj materialne koristi. Predstavlja pomemben del družbenega življenja.

Društvo Kralji ulice skupaj z Društvom Projekt Človek in Društvom za urejeno življenje – ABSTINENT izvaja program *Krepitev prostovoljske mreže na področju ranljivih skupin*.

Temeljni smisel in cilji našega delovanja v okviru prostovoljskih aktivnosti so služenje javnemu interesu, krepitev in povezovanje skupnosti, oblikovanje socialnih vrednot ter gradnja čuta za solidarnost. Nevladni sektor ima tudi vse večjo vlogo pri pokrivanju različnih socialnih potreb in krepitvi moči najranljivejših posameznikov in posameznic, zato so prostovoljci in prostovoljke pomemben del njihovega delovanja. Na društvu nudimo različne prostovoljske aktivnosti: delo v dnevnem centru, pomoč pri ustvarjanju cestnega časopisa, terensko delo, uvajanje novih prodajalcev in prodajalk časopisa, učno pomoč, pomoč pri izpeljavi prostočasnih aktivnosti, vzdrževalna tehnična dela in delo v skupnostnih prostorih.

Prostovoljstvo omogoča, da posamezniki in posameznice aktivno in odgovorno sodelujemo pri reševanju problemov v svoji skupnosti, s krepitvijo solidarnosti branimo interese najranljivejših skupin ter človeško dostojanstvo. Je pomembna oblika družbene participacije, dejavnik zaposljivosti in instrument razvoja aktivnega državljanstva.

Prostovoljstvo je namenjeno tudi osebam z nerednimi dohodki oziroma nezaposlenim kakor tudi prejemnikom socialnih transferjev, torej osebam, ki so na nek način izključene iz družbe. Krepi njihovo socialno mrežo, bogati njihovo znanje, omogoča jim nove veščine in nove spretnosti, kar jim lahko pride prav pri iskanju zaposlitve. Če imate na temo prostovoljskih aktivnosti v našem društvu kakšno vprašanje, se lahko oglasite v naših prostorih, kjer vam bomo posredovali vse potrebne informacije.

Ob tej priložnosti bi se najlepše zahvalili vsem prostovoljcem in prostovoljkam za njihov pomembni prispevek k našemu delovanju v skupno dobro!

V imenu društva KU Jean Nikolič in Hana Košan

KDOR NE DELA, NAJ NE JE – LAHKO SE GA LE NAPIJE.

GREGOR B. HANN

Mariborska stran:

GOGIJEVO ŽIVLJENJE

Lep sončen pozdrav! Upam, da ste dobro? Jaz se počutim kar normalno. Nenormalno pri meni je to, da sem že eno leto popoln abstinent. Razlog je pa ta, da sem dobesedno zapil svojo nogo in 40 let svojega življenja. Lep uspeh, mar ne?

Težko je, verjemite, opustiti pijačo. Danes to zelo dobro vem. Na mariborski psihiatriji, kjer sem prebival pet mesecev in pol, so se zdravniki čudili, da sem popolnoma zdrav. Nimam ne okvare jeter ne trebušne slinavke. Terapevtka, višja medicinska sestra Božena, mi je dejala, da imam nekoga tam zgoraj, ki me čuva. Mislim, da ima glede tega popolnoma prav. No, ko smo že pri terapevtih, naj povem, da so njihove metode zdravljenja pri meni padle na zelo plodna tla, saj sem prepričan, da sem to prekleto potreboval. Brez zdravljenja bi po vsej verjetnosti bil danes mrtev pijanček, ki bi ga vsi pozabili. Alkohol, dragi moji, je smrtno nevaren strup. Leta in leta te omamlja in te čustveno in zdravstveno uničuje. Žal mi je, da tega nisem spoznal par let nazaj, ampak nikoli ni prepozno. No, pa da neham pametovati in nadaljujem.

Naj vam, dragi moji, povem, kako sem izgubil nogo. Veste, kaj je gangrena? Vam povem – to je zastrupitev, dobesedno ti zgrije meso. Iz moje rane so lezli mali beli *črveki*. Lahko bi jih uporabil za ribjo vabo. Takrat sem kraljeval na mariborski avtobusni postaji. Bilo mi je dosti takšnega življenja in pil sem ga in pil. Hotel sem se ga zapiti in zadrogirati do amena. Sovražil sem sebe in svoj obstoj. Sovražil sem življenje, sovražil sem svoj odsev v vsaki izločki. V ogledalo se sploh nisem gledal, saj zombija na drugi strani nisem poznal. Ja, bil sem na koncu z močmi in smrt se mi je zdela idealna rešitev. Liter ruma, pa kaki liter do dva vina in seveda 3–4 škatlice cigaret dnevno. Ko sem bil malo bolj »pri gnarju«, sem si privoščil kakšen »spid« ali »travo«. Apaurine in Lexaurine sem jedel kot bombone. Ja, bil sem v najhujši možni pizdi materni v vsem svojem življenju. Obupal sem nad vsem. Vkup me je držal samo strup. Po več dni skupaj nisem jedel. Enostavno mi zaužita hrana nikakor ni odgovarjala. Jebi ga. Pač nisem jedel.

No, ko sem gnil, ko sem bil opazil male bele *črveke*, kako se množijo na moji piščali, sem prvo pomislil, da imam privide, z roko sem »brisa« te male svinje z moje noge. Nič ni pomagalo, še kar so lezli iz rane. Od šoka sem na eks izpil četrto litra ruma ter odšel od Mercatorjevega varnostnika, mu povedal, da mi iz noge lezejo črvi, in poklical je rešilnega. Rešilni avto je prišel pome en, dva, tri in odpeljali so me z vklopljeno sireno. Ja. Mudilo se je! Prekleto se je mudilo, saj sem bil v smrtni nevarnosti. V bolnici se je hitrost nadaljevala in že sem bil brez noge. Odrezali so mi jo nad kolenom in mi rešili življenje.

Ptujska scena:

LIPICANEC NA OSLA

Zgodovina vsake družbe je zgodovina razrednih bojev = LIPICANEC NA OSLA.

Svoboden in suženj, lipicanec in osel, zatiralec in zatiranec ... sta vedno bila v nasprotju drug proti drugemu. Bojujemo nepretrgan boj, zdaj prikrit, zdaj odkrit, boj, ki

Foto: Špela Dolajš

Skriti Maribor

Življenje, katerega *tak in tak* nisem hotel živeti. Psihično sem bil v totalni pizdi materni. Brezdomec, kronični pijanec in eden izmed mariborskih kraljev ulice je ostal brez noge. Kaj za vraga naj zdaj? Najbolje se bo ubiti. Začel sem tuhtati, kako bi prišel do invalidskega vozička, da bi se na *pune hamre* zapeljal v reko Dravo. Pa mi ga medicinske sestre niso dale v uporabo. Še na čik so me vozile. No, tu se moram posebej zahvaliti fizioterapevtu »Cigotu«, ki je ogromno prispeval k temu, da sem nehal misliti na samomor. Torej, da peljemo zgodbo dalje. Mesec dni sem bil v bolnici, ko sem odšel na zdravljenje od alkohola in ostalih drog. Pet in pol dolgih mesecev pranja možganov in spoznavanja lastne odvisnosti. Vse lepo in prav, vendar življenje ni kos potice. Po zdravljenju je bilo prvo vprašanje – KAM? Nazaj v park, saj doma nisem imel. Moja socialna delavka me je strpala v dom za *vpognjence*, božič in novo leto sem preživel v sobici s 83-letnim gospodom, ki mu je bilo ime Silvester. Mislil sem, da sanjam. Želel sem si, da bi sanjal. Takrat sem bil na zelo tanki nitki, da odjebem vse skupaj in nadaljujem s pitjem. Pa nisem. Zaradi pijače sem ob nogo! Satanu ne dam nič več od svojega telesa, še najmanj pa pamet in voljo. Torej, stisnil sem svoje štiri zobe in se nalival s čajem in limonado.

Prišel je 3. 1. in pogumno sem »odšel« v URI Soča. Tam so me tri tedne gnali in me kondicijsko in seveda telesno pripravljali na lastništvo umetne noge. Prav luškana zadeva, ni kaj, le prava ni. To bi, dragi moji bralci, za danes bilo vse in zapomnite si: življenje ni potica, vsekakor pa ga je vredno živeti. Bodite srečni in ostanite mi zdravi, predvsem pa popolnoma trezni!

Gogi

se vselej konča s preobrazbo elitne družbe (LIPICANCI) ter sistemskim propadom navadnega človeka (OSLI). Pa pravijo, da moderno suženjstvo ne obstaja.

Prišlek na Ptuj

»SOCIALA« V PRAKSI

016
KRALJI
ULICE

Na društvu Kralji ulice izvajamo več programov. V javnosti smo najbolj prepoznavni po cestnem časopisu Kralji ulice, ki pa je samo del programa *Dnevni distribucijski center s terenskim delom*. Dnevni center je »nizkopražni« program, kar pomeni, da je v njem dobrodošel vsak polnoletni obiskovalec, ki se drži osnovnih pravil. Dnevni center je odprt od ponedeljka do petka od 10.00–12.00 in 14.00–16.00, ob sobotah pa med 10.00–12.00.

V dnevnem centru so obiskovalcem na voljo topli napitki, računalniki, garderoba rabljenih oblačil in občasne donacije hrane, ki jih tudi razdelimo med obiskovalce. Obiskovalcem sta v času odprtosti vedno na voljo tudi dva socialna delavca, ki obiskovalcem nudita pomoč pri urejanju statusnih zadev, iskanju namestitev in zaposlitve ter pri drugih zadevah z namenom urejanja življenjske situacije. V zadnjem času z uporabniki rešujemo predvsem težavo s transakcijskimi računi. Po reorganizaciji centrov za socialno delo izplačilo socialnih prejemkov fizično v denarni obliki ni več možno. Vsak prejemnik socialnih transferjev mora imeti svoj osebni transakcijski račun ali pa dobivati nakazilo preko poštne nakaznice. Prejemniki socialnih transferjev tako naletijo na več težav. Najprej se začne z urejenostjo same osebnih izkaznic, ki je marsikdo sploh nima. Oseba, ki živi na ulici, namreč

nima varnega prostora za shranjevanje svojih osebnih stvari, hkrati pa je zelo izpostavljena uličnemu življenju in njenim pravilom (ki jih skorajda ni). Večkrat naletijo na zaprta vrata bank, ki jim nečajo odpreti transakcijskega računa oziroma morajo oddati vlogo in potem počakati, da se o odprtju odločijo odgovorni. Predvsem se pojavljajo težave, če je oseba v osebnem stečaju ali ima na drugi banki že blokiran račun. Na takšen način se banka zavaruje, na društvu pa se sprašujemo, kakšne so potem možnosti ljudi, ki so se dejansko že znašli na socialno-ekonomskem dnu, da bi se lahko postavili nazaj na noge. Ko jih na banko spremljamo zaposleni na društvu, navadno ni težav in jim odprejo osebni transakcijski račun.

V primeru poštne nakaznice socialnih prejemkov prejemnik plača (po trenutnem ceniku Pošte Slovenije) 6,17 odstotkov denarnega nakazila, kar na trenutno denarno socialno pomoč pomeni od 16 do 26 evrov in je precejšen strošek. Pri nizkih prihodkih se vsak evro pozna. Sistemsko bi tako najlažje situacijo rešili s t. i. »socialnimi« računi, o katerih je bilo govora že pred leti. Trenutno ta račun ponuja samo ena banka, vendar v praksi zadeva še ne deluje.

Ines Jaušovec

ZADEVA: ODPRTO PISMO PRISTOJNEMU MINISTRSTVU TER VLADI RS GLEDE RAZPISA JAVNIH DEL 2019

Spoštovani!

Javna dela se v Sloveniji izvajajo že več kot 25 let. Izvajajo se po različnih regijah in kot posebna oblika zaposlovanja ponujajo priložnost zaposlitve dolgotrajno brezposelnim in socialno izključenim, in sicer z namenom spodbujanja delovne in socialne vključenosti (Ukrep 4 v Katalogu ukrepov aktivne politike zaposlovanja). »Javna dela so namenjena aktiviranju brezposelnih oseb, ki so več kot dve leti neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb (v nadaljevanju: dolgotrajno brezposelne osebe), njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest«, je zapisano v javnem povabilu za izbor programov. Javna dela lahko dopolnjujejo neprofitne dejavnosti na različnih področjih: kmetijstvo, vzgoja in izobraževanje, okolje in prostor, kultura, socialno varstvo in drugi programi.«

Različne mreže, društva, javni in zasebni zavodi, socialna podjetja, ki delujemo na področju socialnega varstva, ostro obsojamo občutno zmanjšanje financiranja javnih del v letu 2019. V primerjavi z letom 2018 bo v letu 2019 na voljo 1700 mest manj. Izvajalci javnih socialnovarstvenih programov ocenjujemo, da javna dela zelo pomembno prispevajo k delovnemu in socialnemu vključevanju ter integraciji socialno najranljivejših in izključenih posameznikov in posameznic. V javna dela vključujemo pretežno uporabnike in uporabnice svojih programov, kar pogosto predstavlja njihovo edino možnost vključitve na trg dela. Ob tem pa izkušnja preživetja samega sebe z delom ter s tem povezana aktivacija, samozavest, občutek pomembnosti in potrebnosti, prevzemanje družbenih vlog dajo marsikomu moč in motivacijo za nadaljnje urejanje svojega socialnega položaja in življenja. Treba je poudariti, da se marsikateri posameznik, vključen v program javnih del, po končanem programu zaposli v različnih programih in tudi na prostem trgu. Prav tako javna dela pomembno vplivajo na izvajanje javnih socialnovarstvenih programov, saj ob pomanjkljivem financiranju kadrov prispevajo h kakovostnemu, strokovnemu in popolnejšemu izvajanju javnih socialnovarstvenih programov. Prav tako posamezniki,

ki se vključijo v program javnih del, predstavljajo za uporabnike socialnovarstvenih programov model, ki ga velja posnemati. Dobijo uvid v zgodbe, ki tudi za njih lahko postanejo realnost. Podpiramo sicer dvig denarne socialne pomoči, vendar menimo, da je za socialno varnost prav tako pomembno zagotavljanje delovnih mest. Marsikateri prejemnik denarne socialne pomoči je preko javnih del iz prejemnika pomoči postal davkoplačevalec, pomembno pa je, da zaposlena oseba pridobi ne le na socialni varnosti, pač pa na izkušnjah, pridobi samozavest, socialno mrežo, in vse to ji omogoča kakovostnejše življenje.

Zato podpisani ostro obsojamo zmanjšanje sredstev za 10 MIO EUR (v primerjavi z letom 2018), brez obrazložitve, ali se bodo ta sredstva namenila v druge oblike podpornih zaposlitev in podpore dolgotrajno brezposelnih, ki se v večini primerov, slej ko prej, znajdejo kot dolgotrajni uporabniki naših programov.

Glede na navedeno vlado in pristojno ministrstvo pozivamo, naj nujno v letu 2019 zagotovita vsaj enako višino sredstev za izvajanje javnih del kot prejšnje leto, saj menimo, da na dolgotrajno brezposelnih in socialno izključenih ni možno varčevati. Z ne vključevanjem in neaktivnostjo se izgubljajo možnosti za izboljšanje njihove situacije in prevzemanje odgovorne vloge v družbi.

Odporno pismo podpira Sekcija socialnovarstvenih programov:

- Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti,
- Združenje Socialna ekonomija Slovenije,
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije,
- Društvo zveze izvajalcev na področju brezdomstva in socialno ranljivih skupin.

GENERACIJA

Oni dan sem se slučajno peljala za njim, dohitela sem ga med dvema krožiščema. Jaz v avtu, on na kolesu. Prehitim ga, vendar čez nekaj trenutkov že stojim v koloni avtomobilov, ki se počasi premikajo. Po kolesarski poti me ponovno dohiti, se pelje mimo mene, me prehiti. Na nekem izdelanem kolesu, moški srednjih let, oblečen v večino oblačil, ki jih premore, z nahrbtnikom. S sključeno držo deluje utrujeno, ko poganja pedala. Zdi se, kot da ima nek zelo kratkoročen cilj, do kam se pelje. Glede na kraj srečanja gre najverjetneje le še čez krožišče naravnost in nato čez nekaj deset metrov levo. Tja, kjer običajno preživlja dopoldneve delovnega tedna. Dan za dnem, teden za tednom.

Pogled potuje za njim, gledam ga v hrbet in razmišljam. Ni me opazil.

Ogromno časa je že minilo, odkar sva se spoznala. Še v času, ko sva bila dijaka, srednješolca. Ne, nisva obiskovala iste šole, tudi družila se v resnici nisva, sva se pa velikokrat srečala na različnih krajih, z nekimi skupnimi znanci. In kdaj tudi kaj spregovorila. Simpatičen mladenič je bil. Prijetnega videza, pameten in razgledan. Deloval ni nič posebnega, pa vendar zelo poseben. Tako drugačen v določenih pogledih. Potem pa se dolgo let nisva srečevala, niti videla se nisva prav pogosto. Pravzaprav le nekajkrat v zadnjih tridesetih letih. Sedaj pa sva že vsaj tri leta skupaj – skoraj vsak dan. Zdaj se večkrat in veliko pogovarjava. Že dolgo ni več mladenič, je pa še vedno, večinoma, simpatičen. Čeprav včasih tudi ni. Postaral se je za ceno vsega, kar je preživel, ostaja pa pameten in razgledan. Na trenutke kar malo preveč filozofski. Pa saj je bil v resnici vedno tak. Tik preden se mu je dokončno sesul svet (to je pravzaprav moja ocena – morda bi ga morala vprašati, kdaj se mu je v resnici), sva sedela na klopci pred našim društvom in mi je pripovedoval. O sebi, o nekem dragem dekletu, o svojcih, o nepremičnini, ki jo bo izgubil. Za male denarje, za poplačilo nekaj svojih ključnih oslarij, ki mu jih je uspelo pridelati v življenju. In ostal brez vsega. Sam. Brez lastne strehe nad glavo. Z nekimi trpkimi spomini zadnjih nekaj let, za katere se mi je zdelo, da je o njih govoril tako, kot bi jih najraje pozabil.

Občutek sem imela, kot bi mi hotel povedati, da je nekaj najbolj groznega, ko se večine svojih dejanj zavedaš, pa pravzaprav nimaš nobene moči več, da bi kar koli storil drugače. Kot bi se v vsem tem kaosu ne zmoget odzvati tako, kakor bi si v resnici želel. Pustila sem ga govoriti takrat, občasno sem dodala kakšen vzdih, kakšno »modro« in popolnoma nepotrebno besedo, hotela sem delovati pametno in spodbudno. Najverjetneje bolj zato, da ne bi imel občutka, da govori v prazno. Ali pa zato, da sem presekalala tok svojih lastnih misli, ki so mi ob njegovi kruti, a vendar resnični zgodbi hotele uiti neko svojo pot.

Počutila sem se res grozno in zasmilil se mi je. Nič kaj strokovno, pa vendar zelo človeško. Zdi se mi, da sva ob koncu pogovora modrovala, kaj bi se morda še dalo storiti, v resnici pa sva oba vedela, da že dolgo nič več. Da so mu še dolgo dali mir in ga pustili živeti v stanovanju, kjer je trenutno še vedno bil. Verjetno je takrat z mano podoživel en dober del mladosti, pa še več let v obdobju odraslosti, se pošteno zamislil, se prekel in se na koncu začel prepričevati, da sedaj je, kar pač je. Nič kaj zadovoljen z izkupičkom, nesrečen in žalosten, ampak realen. In čeprav je bil realen, sem začutila, da pravzaprav ne ve, kako naprej. V spominu imam, da sem se kar poistovetila z njim, in tudi sama v tistem trenutku nisem vedela, kaj, še manj – kam. Kakšen občutek nemoči. Če je to veljalo zame, potem je najbrž zanj še toliko bolj. Ja, zavetišče je postalo njegovo novo stanovanje. O domu ne bi mogla govoriti, nikoli ni sprejel tega, da si je dovolil tovrstno

Foto: osebni arhiv

spremembo v pestrem dogajanju svojega življenja. Čeprav je na koncu ponovno sprejel svojo novo realnost. Tako kot je vsako do takrat. Veliko je bilo teh njegovih realnosti. Včasih se je zdelo, da z lahkoto opravi z nekaterimi, pa ni bilo čisto tako. Samo prepričljiv je bil. Navzven. Kot večina. Vprašanje pa je, če je prepričal tudi sebe. Če si lahko upam trditi, da ga poznam, bi rekla, da ne. Predvsem zato, ker je njegova realnost popolnoma drugačna od tiste, ki si jo je zase želel.

Droga vedno ubira neko svojo pot. Tudi pri njem je vplivala na počutje, posledice določenih dejanj so bile dejstvo, velik delež ima pri vsem skupaj denar, in potem se začarani krog ves čas vrti, pogojeno drugo z drugim ali pa tudi ne. Zdaj sta bolj na ti z alkoholom. Tudi zaradi vseh teh vmesnih poti, še najbolj tiste, povezane z denarjem.

Pred kratkim si je omislil novo vrsto in način bivanja. V resnici je postal podnajemnik. Nekaj časa se je uril v dejanjih, ki jih je včasih že poznal. Hranil je denar, da bi se lahko ponovno osamosvojil. Da bi si povrnil nekaj malega dostojanstva, ki ga je izgubil, nekaj občutka svoje lastne, vsaj moralne vrednosti.

Zadnje čase mi deluje nekam skrivnostnejši. Pravzaprav vedno bolj. Ne vem, ali mu postaja nerodno ali ne zmore več. Zapira se. Ni več tako zelo zgovoren, ko se pogovarjava. Še vedno pa je prijazen in olikan. Eden tistih, ki ne glede na snov, ki jo uživajo, še vedno ohranjajo ponos, ki so spoštljivi do soljudi, čeprav jih kdaj življenjske izkušnje zanesejo. Za vedno?

Žanin

Najprej želiš mukotrpnost bolečine
premagati.

In ko ti uspe
in končno izgine,
kot da jo pogrešaš,
ker je ni,
saj te le prisotnost te
spomni,
da jo moraš poznati,
če hočeš
živeti
neboleče.

Lucija Beguš

DRUŽABNA OSAMLJENOST

Bil je mrzel decembrski dan, ko je prvič pristal v Seulu. Veter je bril okoli njegovih ušes, a ga ni motil. Zdelo se mu je, da vse, kar vidi, oddaja nek magičen lesk, in v srcu je čutil toplino, ki ga je grela med sprehajanjem po mrzlih ulicah.

Eden izmed glavnih razlogov za razvoj njegove ljubezni do azijskih držav je bilo dejstvo, da decembrskih praznikov ne praznujejo v družinskem krogu. Nikoli ni maral prisiljenih obdarovanj in izumetničene spokojnosti, ki so vsak december preplavili njegovo domovino.

Že kot otrok je v prometni nesreči izgubil mamo, v zgodnjih najstniških letih pa si je oče našel novo partnerico, ki se je navzela vseh zoprnih lastnosti klišejsko zlobne mačehe. Vsako leto se je zato med prazniki raje umaknil v svoj svet, kjer je sanjaril o tujih deželah; sedaj pa so sanje postale resničnost.

A v tej resničnosti so ga kar naenkrat zbolele oči. Pred sabo je zagledal izjemno kičasto okrašen nakupovalni center. December v Koreji vendar ne bi smel biti tako praznično obarvan! V trgovinah se je trlo ljudi in bleščalo od okraskov.

Odločil se je, da si bo privoščil večerjo v enem izmed manj natlačenih lokalov. Našel je mizo v najbolj oddaljenem kotu in se zatopil v jedilnik, na katerem so bile na srečo tudi fotografije hrane, kar mu je olajšalo izbiro. Med čakanjem se je ozrl naokoli in se začudil. Za vsemi ostalimi mizami so sedeli sami pari. Vsi srečni in zaljubljeni.

Pogloobil se je v svoj telefon in si začel ogledovati slike, ki jih je posnel zadnjih nekaj dni. Zmotil ga je šele natak: »Kaj pa vaša boljša polovica? Bo kmalu prišla? Boste naročili še zanjo kaj?«

Ozrl se je naokoli, saj je bilo jasno, da ob njem ne sedi nikakršna lepota, in je predvideval, da je bilo vprašanje namenjeno komu drugemu. A natak je še kar stal in čakal na odgovor. Prisilil se je, da ni zavil z očmi, in rekel: »Ne, ker sem sam. Nimam punce.« Očitno se je s to izjavo natakarju zasmilil, zato si je kar brez povabila odmaknil stol, prisedel in tiho spregovoril: »Zelo si pogumen.« »Prosim?« se začudi in se sam pri sebi vpraša, o čem ta človek sploh govori.

Natak je pomignil z glavo naokoli: »Saj vidiš, sami pari so tu. Ti si pogumen, da si prišel sam. Izjemno trdnega značaja moraš biti.« Izjava se mu zdi zabavna in ga končno malo sprosti: »Nikoli še nisem videl toliko parov na kupu. Ali imate kakšen poseben dogodek zanje?«

Natak je vesel vprašanja: »Uh ... Verjetno veš, da v Koreji božiča ne praznujemo na tak način kot na zahodu ... A smo vseeno našli razlog za praznovanje in obdarovanje na ta dan. Je kot nekakšno valentinovo za zaljubljene v zimskem času. Vsi zaljubljeni hodijo naokoli na večerje ter se obdarujejo.«

»Kaj pa vsi tisti, ki so sami?« vpraša.

Natak odgovori: »Takšni, kot sva ti in jaz, pa imamo drugačne alternative. Družimo se med sabo. Obstajajo posebne skupnosti, ki so sestavljene iz samskih in neredko osamljenih duš. Če želiš, greš lahko z mano. Čez eno uro grem tja.«

Rahlo obotavljajoče se dogovori za srečanje po koncu natakarjevega delovnika. Po dobrih desetih minutah hoje prispeta do velike stavbe in vstopita. Po hodniku takoj zasliši številčne glasove in predvideva, da je v prostoru vsaj trideset ljudi. Vstopi v prostorno sobo in res opazi živahno množico. Pomenkujejo se med sabo, nekaj izmed njih pa se jih gnete v sosednji kuhinji in pripravljajo hrano. Zazdi se mu, da diši po palačinkah, vendar je prepričan, da se moti. To vendar ni korejska jed.

Natak mu predstavi nekaj svojih prijateljev in prijateljic. Presenečen je, da je tako veliko število ljudi samskih. Za nosom se nato odpravi v kuhinjo, da preveri, kaj pripravljajo. Jedi je ogromno in vse zlagajo na lične male krožničke. In prav zares so tam palačinke!

»Oprostite, toda zdi se mi, da ste pripravili preveč hrane,« se obrne k starejšemu kuharju. Ta ga pogleda in odgovori: »Dobrodošel med nami. Ne skrbi glede hrane. Ne kuhamo samo zase, ampak tudi za starejše in obnemogle, ki so danes ostali sami doma. Obiskali jih bomo na domu in z njimi preživeli nekaj dragocenega časa. Božični večer v Koreji ni namenjen družini, pač pa zaljubljenec in parom. Samski pa se zato počutimo še bolj osamljene in pozabljene. Sploh pa starejši, ki so že izgubili svojega moža ali ženo. A na srečo imamo tole skupnost, ki je sestavljena iz oseb, ki so si enaki v osamljenosti. Vsako leto praznujemo skupaj ta dan. In vsakič sem vesel, ko tu ne zagledam istih oseb kot lani. To namreč pomeni, da so si našli nekoga,« mu pojasni kuhar ter mu z eno roko ponudi palačinko, z drugo pa list papirja.

»Če želiš, lahko tudi ti obišeš koga.« Na papirju je obsežen seznam ljudi, ki jih bodo obiskali na domu. Poleg vsakega imena je kratek opis osebe.

Zagrizi v palačinko, s polnimi usti pokima ter se zatopi v opise. Nikoli v življenju si ni mislil, da je osamljenost lahko jedro družabnega dogodka.

Odloči se, da bo obiskal ovdovelega dedka, ki živi na drugem koncu mesta. Pridružita se mu še natak ter mlado dekle, ki v naročju drži polno skledo palačink: »Vsako leto ga obiščem in palačinke ima najraje. Njegovo poročno potovanje je bilo enomesečno raziskovanje Evrope in takrat sta se oba z ženo zaljubila v palačinke. Od takrat jih želi jesti za vsak božič in se tako spominja njunih lepih dni.« Takoj ob vstopu v dedkovo stanovanje je zaslišal iz zvočnikov znano melodijo maminega najljubšega izvajalca. Niti v sanjah si ni predstavljal občutka, ki ga je ob tem prevzel. V nepoznanem domu v tuji deželi ga je objela domačnost, ki je ni občutil že leta. Z ljudmi, ki so ga obdajali, je kar naenkrat začutil nevidno povezavo in vsaj za en večer je s popolnimi neznanci občutil nenavadno družinsko povezanost, ki ga prvič po dolgih letih ni zmotila.

Katarina Birtič Choi

019
KRALJI
ULICE

VSI GOVORE O SOLIDARNOSTI PROLETARCEV VZHODA, NIHČE PA NE GOVORI O SOLIDARNOSTI KAPITALISTOV ZAHODA.

ČRTOMIR CLONSKY

大家都谈论东方无产阶级的团结一致，并没有人谈论西方资本家的团结。

V sodelovanju s Sinološkim društvom Yuan prevedla Dunja Zorman 達達華.

Foto: osebni arhiv

Gostujoča kolumnistka:

Jerneja Munc

ŠPEH BOMBA

Kot deklica sem komaj čakala, kdaj bom lahko šla v šolo. Starejša sestra je že hodila in je že znala brati in pisati, strašno me je frustriralo, da še nisem mogla brati, pisati, računati. Igrala sem se, da sem v šoli. S torbo sem hodila okoli hiše ali sedela za mizo in se delala, da moram pisati. Imela sem kocke s črkami, spomnim se, kako sem jih prepisovala, čeprav nisem vedela, kaj pomenijo. V vrtec nisem hodila, ni bilo potrebe. Vaški otroci smo bili v varstvu doma pri starih starših. Z vrstniki sem se družila, ko so prišli sorodniki na obisk ali občasno s sosedovimi, pa seveda s sestrama.

Potem pa je prišel ta magični dan, ko sem končno lahko šla najprej v malo šolo. In hitro spoznala, da to ni nobena magična ustanova, da je to prostor, kamor ne spadam. Po enem tednu nisem več hotela niti slišati o šoli. Še zdaj ne vem, zakaj ravno jaz, ampak od trenutka, ko sem prestopila vrata šole, sem bila deležna psihičnega, verbalnega in fizičnega nasilja, pa tudi spolnega, ki je trajalo do konca osnovne šole. Danes mu rečemo »bullying« ali medvrstniško nasilje.

Za medvrstniško nasilje je značilno nesorazmerje moči med storilcem in žrtvijo. Zajema cel spekter od fizičnega, verbalnega, psihičnega, ekonomskega do socialnega izključevanja in spolnega nasilja. Traja dlje časa in dogaja se v skupini, vrstniki, ki ne izvajajo nasilja, so običajno opazovalci. Pušča posledice ne samo na žrtvi, ampak tudi na opazovalcih. Očem odraslih ostaja skrito. Čeprav moram priznati, da imam s tem resne težave. Po moje ostaja skrito očem odraslih, ker odrasli tako želijo, ker je to lažje. Sodobne raziskave kažejo, da je medvrstniško nasilje zelo razširjeno. Pri nas je približno 22 % učencev žrtev medvrstniškega nasilja (raziskava NIJZ 2014), raziskave iz tujine pa poročajo še o bistveno večjih številkah. Ko sem prebirala literaturo (S. Pečjak), sem zasledila, da so najpogostejša navodila odraslih žrtvam: »Odidi stran.«, »Povej odraslemu.«, »Reci nasilnežu, naj neha.«. Moram priznati, da mi je šlo ob prebiranju na smeh. Je to res najbolje, kar odrasli zmoremo? Avtorica navaja, da ni podatkov, kako uspešna so ta navodila. No, lahko vam potrdim, da nikakor niso uspešna, smešna so. Odidi stran in reci, naj neha, samo po sebi predpostavlja, da je žrtev po moči izenačena z nasilnežem. Če bi lahko, bi že šla stran sama, brez navodil odraslega. Verjemite, da nobena žrtev ne želi ostati. In velikokrat reče nehal, pa nasilnež pač ne neha, običajno to povzroči še več nasilja in posmehovanja.

Povej odraslemu. Za žrtev to predstavlja ogromno tveganje, še posebej, če ni nobenega učinka. Konstantna izpostavljenost nasilju, posmehovanju, žaljenju te postavi na izjemno osamljen kraj, navda te z občutki strahu, sramu, nemoči, z občutkom, da si popolnoma sam na svetu in te nihče ne razume. Če tvegaš in poveš odraslemu, pa se nič ne zgodi, je samo še slabše. Nasilje se običajno stopnjuje in ti pristaneš na najbolj osamljenem otoku, kar jih je.

Povedala sem odraslemu. Najprej sem povedala doma, pa sem dobila navodilo, da je bolje krivico potrpeti, kot jo drugemu narediti. Pa sem potrpežljiva, poskušala sem biti nevidna, najbolj, kar se da. Najbolj pridna na svetu. Pa ni pomagalo. Enkrat je učiteljica posredovala pri dveh fantih, ki sta res nehala, ampak je bilo drugih preprosto preveč. Potem sem morala pomagati pri učenju fantom, ki so se znašali nad mano. In če slučajno nisem želela, sem bila grda jaz. Dvomim, da je danes zelo drugače. Bi vi

Foto: Križar

v takem okolju povedali? Bi se obrnili na odrasle? Jaz sem dobila sporočilo, da odrasle en drek briga, da jim je popolnoma vseeno. V višjih razredih osnovne šole je bilo zelo popularno šlatanje, baje je to normalno razvojno obdobje fantov. Več se jih je spravilo na eno punco, ni šans, da bi se katera koli lahko obranila. Ni pomagalo nehal, celo klofuta ni pomagala. Spomnim se, ko je deklica iz drugega razreda povedala naši razredničarki, da jo fantje šlatajo. Razredničarka se je posmešnila in jim rekla, da nje pa res ni treba, saj imajo dovolj svojih punc v razredu. To pomeni povedati odraslemu. Običajno v literaturi spolnega nasilja ne navajajo kot obliko medvrstniškega nasilja. Sama pa ga navajam in menim, da se pojavlja zelo običajno. Zelo običajno je, da se nasilje, ki ni ustavljeno in sankcionirano, stopnjuje in zavzema čedalje več oblik. Spolno nasilje žrtev poniža še dosti bolj kot vse ostalo.

Medvrstniško nasilje se pojavlja v vedno novih oblikah. Zelo vesela sem, da nisem odrasčala v dobi interneta. Spletno nasilje ima popolnoma druge razsežnosti kot vse ostale oblike. Žrtev še bolj izpostavi, osami in občutki nemoči so še večji, nasilnež pa ima možnost anonimnosti. Poleg tega je na internetu res ogromno potencialnih opazovalcev nasilja, ko so enkrat slike, posnetki javni, nihče ne ve, kdo vse ima do njih dostop. Pa še odrasli obvladamo internet precej slabše kot otroci ali mladostniki. Posledice so lahko še večje. Slaba samopodoba, anksioznost in depresija, samopoškodbeno vedenje, samomorilne misli, motnje hranjenja, zasvojenost, povzročanje nasilja ... Veliko govorimo o duševnem zdravju tudi med mladimi, in prav je tako. Tudi o medvrstniškem nasilju se več govori, o vzrokih, o prepoznavanju nasilja, o preprečevanju nasilja, o ... Pričakovala bi, da bomo odrasli zelo odločno pokazali, da je to nedopustno. Ampak ne ... V zadnjih tednih odmeva primer ravnatelja, ki je ovaden, ker je zaščitil žrtvi trpinčenja in spolnega nadlegovanja. Nisem mogla verjeti svojim očem, da res berem to norost. Žrtvi sta povedali odraslemu, in ta odrasli ju je zaščitil, in potem so se pojavili drugi odrasli, ki so jasno povedali, da je to narobe, in ga želijo celo kaznovati. Saj navajajo, da imajo ničelno toleranco do nasilja, ampak sporočilo žrtvam je pa jasno. Če boste povedale, bo ta odrasli v hudih težavah, res hudih težavah, in ve boste krive. Dvomim, da se inšpektor ali tožilka tega zavedata. Bi vi povedali?

TANJA SAN IN ANASTASIA OM:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

ZAŠČITENA S 657 PRESTAVAMI.
BEGAJOČA V VSE SMERI TVOJEGA BALONASTEGA OBJEMA.
SPOLZKA SO VRATA TVOJIH MEDNOŽNIH PLATNIC.

NALIVAŠ MI LASTNEGA VINA.
NALIVAŠ MI LASTEN TUŠ.

VSAKIČ, KO SE LJUBIVA.
VSAKIČ, KO SE GRIZEVA.
VSAKIČ, KO SE SESAVA.
VSAKIČ, KO SE GLOBLJE IZKLJESUJEVA.
VSAKIČ, KO NENADZOROVANO HLASTAVA.
VSAKIČ, KO NA KOLENIH PROSIVA ŠE.
VSAKIČ, KO STOJE UKAZUJEVA ŠE.
VSAKIČ, KO NAMA ŠKUPAJ PRIHAJA ODGRIZ.
VSAKIČ, KO SE ENAČIVA.
VSAKIČ, KO SE ENAČIVA.
VSAKIČ, KO SE ENAČIVA.
VSAKIČ, KO SE ENAČIVA.
VSAKIČ, KO SE ENAČIVA.

ZAŠČITENA S 662 PRESTAVAMI.
BEGAJOČA V VSE SMERI TVOJEGA DRH-STRH TELESA.
VSAKIČ, KO ODDIDEŠ, ODDIDEM.

ANASTASIA OM:

S SKRIVNOSTJO ZADRŽANA.
PREDRZNO DRZNA.
ZVER IZ ODSOTNOSTI PREBUJENA.
S SVILENO PENTLJO V USTIH.
NAMAKAŠ MOJE TELO.
Z ZAPRTIMI MEDNOŽNIMI PLATNICAMI.
TRIKOTNIK ČRNI, VRATA SPOLZKA IN BISERČEK SKRIVNI.
NALIVAŠ MI OPOJ LASTNI.
NALIVAŠ MI LASTNI POZETERIKA VONJ.
VSAKIČ, KO SE IGRAVA,
KO OKLEP SLAČIVA.
KO SE JEZIKAVA,
KO NEMILOSTNO BISERČEK RAZVAJAVA.
IN RJOVEVA.
KO GLOBOKO SE KLESAVA.
KO NADZORU ŠKUPAJ BEŽIVA.
NA KOLENIH MOLEDUJOČI.
STOJE UKAZUJOČI.
V UGRIZU PRIHAJAJOČE ODHAJAJOČI.
KO SE ZJAJČKAVA.
KO SE VJAJČKAVA.
KO SVA JAJČEK.
KO SVA VJAJČKANI.
TVOJEGA GRHRMMMMJOUUMMM
TELESA.
VSAKIČ, KO ODIDEM, ODIDEŠ.

Kraljevi recenzor:

ČAKAJOČ SUPERMANA: O ČEM GOVORIMO, KO GOVORIMO O LJUBEZNI, MALA DRAMA, 9. 11.

Dramaturg Jaka Smerkolj Simoneti in režiserka Maša Pelko sta z dvema različnima generacijama igralcev, tako iz drame kot iz študentskih vrst, uprizorila predstavo po motivih kratke proze ameriškega pisatelja Raymonda Carverja.

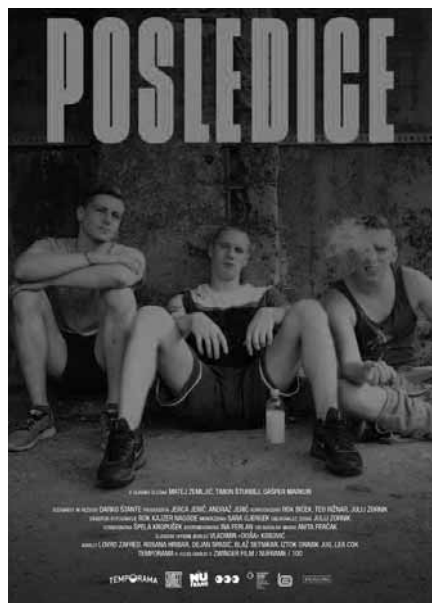
Režija me je zelo pritegnila, le vsebinsko mi predstava ni delovala povsem dovršeno. Ljubezen je prisotna z vso vulgarnostjo, veliko pijače in kajenja. Na trenutke me je spomnilo na film Ameriška pita. Glede predstave se mi porajajo mešani občutki, čeprav je gledljiva. Le kaj vse nas lahko doleti skozi obdobja ljubezni? Kaj se sploh še pogovarjamo? Kaj prinesejo mlada leta in čemu se smejati ali žalostiti na stara leta? Čemu sploh nazdravljati? Je bolje ne govoriti o ljubezni? Ljubezen, seks ... objem vidimo, ubesedimo ga malokrat. Pohvalila bi igralko Tamaro Avguštin, ki je bila gostja, in Majjo Končar, igralko SNG Drame.

Na koncu me je ganil stavek o možu in ženi, ki sta utrpela prometno nesrečo, in zaradi poškodb mož ni zmožen v bolnici ženi nameniti pogleda. Za podarjeni vstopnici se iskreno zahvaljujem SNG Drama Ljubljana.

Barbara Jozelj

POSLEDICE, MESTNI KINO METROPOL CELJE

Režiser filma je socialni delavec Darko Štante, ki je bil zaposlen kot vzgojitelj

v vzgojnem zavodu in je lahko v zgodbo avtentično vnašal realistične dogodke iz svojih izkušenj. V filmu smo priča skupini mladih fantov, ki so zaradi različnih vzrokov namešeni v vzgojni zavod, kjer se njihove stiske le še povečujejo. Znajdejo se v vrtincu kriminalnih dejanj, nasilnih izbruhov, drog in ostalih zasvojenosti. Posledice prestopništva, izključenosti in zapuščenosti postajajo vse večje. Skozi film lahko opazujemo pozicijo moči posameznikov in strategije preživetja v skupini, saj skupnost pomoči v dotičnem okolju ne obstaja. Izbira postane prisila. Zdi se, da glavni lik Andrej že iz družine naprej prevzema vlogo grešnega kozla, ki se v vzgojni instituciji le še poglobi, hkrati se srečuje še z istospolno usmerjenostjo, česar ne more nikomur zaupati. Izdaje se vrstijo druga za drugo, večplastno se premikajo od izdaje v

družini do vrstniške in sistemske. In na koncu postanejo preveč zgoščene. V Andreju lahko opazujemo skrite zametke vesti, ki ostajajo skoraj do konca. Na hitro in nepričakovano pristane v vzgojnem zavodu. Sama sem se že od začetka spraševala, če res ni bilo mogoče najti boljše rešitve vsaj zanj. Kaj je ves čas sporočal? Kakšni drugi, bolj smiselni vzgojni ukrepi glede na situacijo, saj so zavodski ukrepi skrajni ukrepi? Opraviti humanitarno delo? Obiskati psihosocialno posvetovalnico? Ni bil ukrep zanj prenatrpan s strani pristojnih organov? Skozi ves film lahko doživljaš, kako niti en odrasel lik mladim ne prisluhne. Čakaš in ne dočakaš. Prepada med odraslimi in mladostniki se zdi prevelik.

Ines Majcen

AKCIJA: PODARI KNJIGO

Glede na to, da si marsikdo ne more privoščiti knjige, smo na KU začeli akcijo Podari knjigo. Idejni vodja Taubi zbira vaše odvečne knjige in jih podarja naključnim osebam po postajališčih LPP-ja. Mar ni to čudovito? Če imate odvečne knjige doma, jih prinesite na društvo, rade volje jih posvojimo

in jim najdemo nov dom. V sklopu omenjene akcije bomo v sodelovanju z različnimi knjigarnami, preko nagradne igre tekoče številke, bralcem in bralkam tudi mi podarili knjigo.

Uredništvo

SAMO ZA DANES: PLESNA PREDSTAVA, STARA MESTNA ELEKTRARNA

Avtorica plesne predstave *Samo za danes* je Maja Delak. Pet koreografskih strpno in vztrajno začne z uglaševanjem – s tem se ustvarjalke povežejo med seboj. Nato gibanje povedejo v plesno stvaritev, delajo na imidžu, ki ga vodi ena plesalka, ostale so njen okvir. Veliko uporabljajo pogled na drugo telo kot tudi vstran in v publiko. Z uporabo predmetov in zapisov oblikujejo prostor, s strategijami se pogajajo o tem, kaj v predstavi vznikne.

Glasbo sestavljajo zvoki v živo ter nekaj referenčnih zvočnih vsebin, ki določajo jasno zastavljeno dinamiko. Izginjajoča megla in izbor predmetov v prostoru naredita atmosfero. Presenetila me je uporaba »praška«, ki so si ga plesalke sipale na lase oziroma odstranjevale z las, kar sem razumela kot prikaz procesa staranja ... Ja, naprej v življenje je treba gledati optimistično.

Staranje in žalovanje sta po mnenju koreografskih povezani, občutja ob tem so bila uprizorjena. S humorjem premagujejo vse, kar je vidno tudi v predstavi, ter nakažejo na izkušnje, samozavest, modrosti.

Igralke oziroma plesalke so izkušene, zato lahko kompozicijo samozavestno izpeljejo, saj je vseskozi prisotno zaznavanje telesa, skrbi, opazovanja ...

Foto: Nada Žgank

Mislim, da sem gledala zelo kakovostno predstavo, čeprav nisem ravno vajena plesnih predstav. Še pridem, če mi dovolite. Iskrena hvala za podarjeno karto.

Barbara Jozelj

NAGRADNA IGRA: ZGODBA ZA KNJIGO

V sodelovanju z različnimi knjigarnami podarjamo recenzirano knjigo. Če želite sodelovati, nam do konca tekočega meseca na naslov Kralji ulice, Pražakova 6, Ljubljana, pošljite avtorsko kratko zgodbo, dolžine med 3500 in 6300 znaki s presledki. Uredništvo bo izbralo zmagovalni

zgodbi, ki bosta nagrajeni s knjigo ter objavljeni v našem časopisu. Tokratno knjigo *Klošarka z Miklošičeve*, avtorice Tanje Mlakar, podarjamo v sodelovanju s knjigarno založbe Družina, Krekov Trg 1, Ljubljana. Knjigarni se za podarjeni knjigi iskreno zahvaljujemo.

KNJIGA: KLOŠARKA Z MIKLOŠIČEVE – TANJA MLAKAR

»DOTAKNI SE RAN, DA BOŠ VEROVAL.« (TOMAŽ HALIK)

Še preden sem knjigo vzela v roke in zgolj strmela v njene platnice, me je začela prevzemati radovednost, kdo je glavna akterka v tej knjigi. Gre za resnično zgodbo? Avtobiografija ali roman? Poznam to žensko? Jo srečujem v prostorih, kjer se dnevno nahajam? Kmalu za tem sem dojela, da to niti ni tako pomembno. Ena zgodba je edinstvena in hkrati lahko piše zgodbo tisočerihi. Končno imamo zgodbo o brezdomki. Dvojna nemoč. Biti ženska v okolju brezdomstva. Kako je pravzaprav biti ženska v javnem prostoru? In kako v brezdomnih okoliščinah? Knjiga je fikcija, ki bi jo zlahka prezrcalili na vsakdanja človeška življenja. Pogumno zaobjame izkoriščanja, duševne stiske, zlorabe, zasvojenosti z alkoholom, brezposelnost, revščino, medgeneracijske težave, naučeno nemoč, odzive okolice na brezdomstvo, socialno izključenost in

vrsto drugih medosebnih in sistemskih težav. Knjiga se začne s hitro poroko mladega dekleta, ki se naivno preseli na kmetijo svojega moža in zanosi. Od odsotnega moža je finančno odvisna in priklenjena na dom. Nerešljive težave se kopičijo ena na drugo in dosežejo prvi vrh s krivičnim sklepom sodišča o vzgoji in varstvu otroka. Izgube postajajo vse večje in vse bolj zgoščene. Knjigo pospremi optimizem ob uspešnem razpletu tragične zgodbe, skozi katero brezdomka skorajda utopično uredi svoje življenje in najde rešitve za stiske. To lahko beremo kot izjemno upanje in ohranjanje človeškega dostojanstva, lahko pa tudi kot novodobno reklamiranje pozitivizma, kjer so vsi problemi le v rokah posameznikov in posameznic, rešljivi z dobro in močno voljo.

Ines Majcen

Izza rešetak:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

POMEN SVETOVANJA ZA ZAPORNIKA

Foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Zaporniki so nekakšen specifičen »problem« naše družbe, s svojimi posebnimi problemi. Ravno zato so toliko vrednejši zanimanja in s tem pomoči čim širše družbe. Treba je prestopiti mejo zavora kot tabuja, v katerem so ljudje, ki so javnosti znani kot ničvredneži, ki so tako nevarni družbi, da si ne zaslužijo živeti z njo. Zaporniki so ljudje, ki potrebujejo posebno in toliko bolj potrebno pomoč, saj so ravno tako *homo sapiens* – razumska in inteligentna bitja. Torej je treba razlago besede zapornik, kot je bila razlagana do sedaj, odstraniti in sprejeti besedo zapornik kot del družbe. Zavedati se je treba, da obstaja možnost, posebej sedaj, v času krize, da vsakdo od nas pride v zapor in torej tudi sam vstopi v razred ničvrednega – zaporniški razred. Seveda se to razmišljanje o ničvrednosti prime zapornika izredno hitro in težko se ga prepriča v nasprotno mnenje. Torej tu spet pride do velike vloge svetovanja, ki naj bi zapornika prepričala ravno v to – da je človek.

Toda postavimo se za trenutek na mesto zapornika in na prostovoljno svetovanje pogledimo z njegovega zornega kota. Ta pogled nam bo dal čisto drugačno – zaporniško – sliko. Zapornik, okupiran z razmišljanjem o svoji propadlosti in ničvrednosti, okupiran v razmišljanju na svojo preteklost, sedanjost, prihodnost – skratka utrujen od vseh teh misli –, bo videl v prostovoljnem svetovalcu beg izza rešetak. Trenutki srečanja s svetovalcem so le umik (psihični) iz težkega razmišljanja in zidovja in šele potem pride na vrsto tisto, kar je pri vsej tej stvari poglavitno – svetovanje.

Torej je prva naloga svetovalca, da se zaveda misli in mišljenja zapornika in iz tega potem začne svoje »delo« – svetovanje. Vendar ker je zapornik specifičen dejavnik problema, je zato naloga svetovalca toliko bolj svojstvena in zahtevna. Prilagoditi se mora zaporniku in šele potem začeti z »gradnjo« zavesti in samospoštovanje, in iz tega potem nastaja osnova za

nadaljnje delo. Znova pa smo tu pri pojmu ZAUPANJE, ki je pri zaporniku izredno pomembno, a se tega marsikdo ni nikoli zavedal in se še zdaj ne. Pri delu profesionalnih svetovalcev je bil zapornik do zdaj v glavnem »obdelovanec« in zato je bilo zaupanje minimalno ali pa ga sploh ni bilo.

Ena od ovir, ki lahko ovira konstruktivno prostovoljno svetovanje, je že v nekakšnem pravilniku *Organizacijsko-tehnični model prostovoljnega dela z obsojenci*, ki so ga sestavili profesionalni svetovalci in ki ga, kot mi je povedala socialna delavka enega izmed oddelkov v KPD Dob, uporabljajo po vseh slovenskih zaporih. V tem modelu je lepo navedeno vse od zakonske osnove do namena – cilja prostovoljnega svetovanja zaporniku. Ta model je sicer sprejemljiv in lepo, pošteno nakazan, a kljub temu je v njem odstavek, ki zapornikom ni všeč in se jim zdi nesprejemljiv: Skupnostno delo s svetovalci – posveti z delavci KPZ, delavci UJV in UNZ –, udeležba na strokovni koordinaciji za pokazensko obravnavo itd. Kljub temu da prevzgojna služba v zaporu pravi, da gre le za posvete z UJV in UNZ in da tudi teh v zadnjem obdobju ni bilo, pa madež ostane. Zaporniki poznajo policijo kot avtokracijsko ustanovo, ki je represivna pri zatiranju kriminala, in ravno na to se prevzgojna služba tudi izgovarja, da je tudi zapor represivna avtokracijska ustanova. Toda če se hoče zapornikom kot občutljivi klienteli pomagati, bi morali povezavo s policijo črtati v vseh ozirih. Policija skrbi za to, da lovi tiste, ki so storili kazniva dejanja, in ne posveča neke psihologije človeku, zato bi bilo bolj umestno, da bi bili na posvetih s svetovalci ljudje, ki se ukvarjajo s psihologijo človeka – Institut za kriminologijo na primer. Torej je na vseh ravneh svetovanja in pomoči zapornikom treba razmišljati in delati tako, da se Lambrossova teorija, ki pravi, da je vsak poskus prevzgoje nekoristen, ne uresniči.

ZAPOR – IZOLATOR, ZADNJI DEL

ODBOR ZA PRAVICE OBSOJENCEV

V KPD Dob je bil med zaporniki samoiniciativno ustanovljen Odbor za pravice obsojencev (OPO) – zavest in razmišljanje nekaterih zapornikov sta bila torej na taki ravni, da so se sami odločili pomagati sebi in drugim pri reševanju osebne problematike. Toda ta odbor je neslavno razpadel, k čemur je najbrž pripomogla tudi izjava upravnika zavora, ki je rekel, da ne potrebuje nikakršnega odbora kot podaljšane roke pomoči zapornikom, saj so pazniki in prevzgojna služba dovolj. Z odbori, pa je zaključil, nima dobrih izkušenj, saj ti skrbijo le za lastne interese. Recimo, da ima gospod direktor prav, vendar vzemimo njegovo izjavo kot pogojno. Zaporniki namreč potrebujejo nekoga, ki bi jim pomagal premoščati težave in reševati trenutne probleme. Zato je najbrž na mestu, da se tak odbor, kot je bil OPO, reinkarnira, vendar zato, da bi bil neodvisen od zavora in zaporniškega sistema – režima – in da ne bi bil interen (za potrebe enega zavora), je najbrž pametno, da se tak odbor ustanovi na svobodi. Naloga tega odbora pa

je koordinacija z Ministrstvom RS za pravosodje, CSD-ji in zaporniki samimi. Njihova paleta dela je obsežna, a s pomočjo pravih ljudi, ki so strokovnjaki za potrebna področja, je rezultat tega odbora lahko pozitiven in izredno uspešen v zadovoljstvo zapornikov in družbe. OPO, ustanovljen na svobodi, je še v povojih, vendar so oblike dela že znane in prvenstveno je, da doseže, da se tako beseda kot dejanje resocializacija ali prevzgoja spremeni v ozaveščanje. Ozaveščanje naj bi bil nov pojem, ki naj bi ga med drugim sprejela tudi prevzgojna služba v zaporih. Sicer pa bo OPO, ustanovljen na svobodi, uporabil program dela, ki si ga je zadal OPO, ustanovljen v zaporu. V grobih obrisih so to naloge:

- ščititi zapornikovo dostojanstvo;
- zagotoviti, da se »prečisti« notranji (zaporniški) moralni okoliš, peščica okorelih oblastnikov, ki demokracijo razumevajo kot možnost za nadaljnje nečisto delovanje;
- prevzgojni programi naj bodo usmerjeni predvsem v ozaveščanje obsojenih oseb, vsebujejo naj elemente ozaveščanja in ne nasprotno, kot je bila dosedanja praksa, ko se hkrati z

onemogočanjem razvoja individualnosti zatira vsaka pozitivna zavest pri večini zapornikov;

– pogoji dela v zaporu in nagrajevanje dela, ki je mizerno in skrajno ponižujoče;

– zapor mora postati socialna ustanova.

Kakšni pa bodo rezultati OPO-ja na svobodi, bosta pokazala čas in udeležba družbe pri njegovem delu. Njena prisotnost je osnovna potreba smotra obstoja tega odbora, saj so konec koncev zaporniki vezani na družbo – so del nje in iz nje izhajajo.

Koliko je razlike med 1948 in 2015? 67 let. Kaj pa je 67 let? V zaporu nič. Ko človek bere Kragljevo knjigo (Jožko Kragelj – Moje celice) in ima izkušnje iz današnjega zapora, kot da bere o sebi.

Živimo v dvajsetem stoletju, v dobi kulture in napredka, ko obsojamo tiranijo, ko se zgražamo nad nasiljem preteklosti. In končno živimo v mirni dobi, ko govorimo o človekovih pravicah. Ali ni vse to smešno, hkrati pa žalostno, tragično?

Ja, res. Le kaj se je spremenilo od tistih časov, opisanih v

knjigi? Tortura je ostala. Zaprti človek je še vedno polčlovek. Vzgojitelji so se preimenovali v pedagoge. Saj poznate tisto – obrnil je suknjič. Tako so tudi vodje zaporov danes bolj humani od tistih izpred petdeset in več let. So res? Takrat (po Kraglju) niso predajali pošte, ki je prišla za jetnika. Danes pa ... »Ukradel jo je poštar.« Takrat paketov sploh niso dali, a vsaj vedel je, da ga je dobil. Danes? Moj paket so izgubili in so ga šele po treh tednih našli. »Slučajno,« je rekel načelnik. Torej, zgodovina se ponavlja. Kragelj piše o komunističnih, udbovskih zaporih. Kakšni pa so današnji? Inkvizicijski?

Toda ... *Jetnik je vedno iznajdljiv. Iz nič naredi umetnino. Z najmanjšo uslugo osreči sotrpina.*

Resnica, ki je še danes prisotna. Pa tudi smrcanje ostaja isto. Odnos paznik – jetnik se niti pod razno ni spremenil. Brez problema bi leto 1948 lahko zamenjali za 2015. Celo besedni slovar jetnikov ostaja isti. Zakaj že?

Taubi

Pismo bralcev:

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO KRALJEV ULICE

Prejmite lepe pozdrave in hvala za zanimivo branje. Resda kupim Kralje le tu in tam, da kot upokojenec ne postanem preveč kritičen do življenja. Tokrat me je k pisanju spodbudil prispevek »Grad na Igu«, pa tudi ostali trije kritični (v dobrem smislu) prispevki o zaporih.

Zapisano s strani obsojenke Sandre sem primerjal z zapisi v raziskavi dr. Milice Antič Gaber »Začasno bivališče: Na grad 25, Ig« (Ljubljana 2017, uredila Milica Antič Gaber). Predlagam, da vaš zapis pošljete dr. M. A. Gaber in tudi pravosodni ministrici dr. Katičevi. Zakaj? Ga. Sandra je doživela situacijo, ko ji je bilo onemogočeno izvrševanje kazni zapora na alternativni način. Nezakonito, saj zakon dovoljuje kaznovanim do dveh let zapora kadar koli nadomestitev kazni zapora z delom v korist skupnosti (DKD), česar je bila denimo deležna zdravnica iz Dolenjske. Ženske so populacija, ki doživlja največjo represijo: leta 2000 je bilo na Igu v povprečju zaprtih 32 žensk, skupno 1364 zaprtih oseb, leta 2008 57 žensk, leta 2017 pa 93 žensk, skupno 1347 zaprtih oseb. Zakaj? Ker hoče pravosodna oblast povečati kapaciteto zapora na Igu (zdaj 104 osebe) na 140 in bo za 36 novih »postelj« namenila 40 milijonov evrov. Dr. M. A. Gaber je v plačani raziskavi obrnila številke in je napisala, da je kapaciteta 86 zaprtih oseb, trenutno stanje pa je 104, kar je očiten lapsus oziroma interes kapitala.

Zaradi prizadevanj zaporske/pravosodne oblasti za ohranjanje velikega števila zaprtih oseb in interesa gradbenega lobija za skupno 140 milijonov evrov za beton na Igu in Bizoviku ne podeljujejo ne pogojnih odpustov »navadnim« obsojenkam_

cem ne predčasnih odpustov. Statistike zajemajo tudi osebe, ki niso več v zaporu, itd. Kar je lepo opisal g. Taubi in lahko le primerjam z izvajanjem dr. Franca Brinca, našega najprepoznavnejšega penologa, ki nam je trdil, da je nesmiselno redno zaposlovati vse več strokovnega kadra po zaporih, ker se ti sčasoma polenijo (?), in naj se raje uporabijo načini dela prostovoljstva, zunanjih izvajalcev ipd. Tako smo v vrhu držav Sveta Evrope po zaposlenosti strokovnih delavcev in paznikov, prav zaradi komoditete in neupoštevanja sodobnih dognanj penološke in humanitarne stroke.

Ustanovljen je Oddelek za probacijo na Ministrstvu RS za pravosodje z 58 zaposlenimi, vendar je vrh oddelka sestavljen iz vrst premeščenih strokovnih in vodstvenih delavcev zaporov, in tako ostajajo povsem lojalni že opisanim trendom ohranjanja velikega števila zaprtih oseb.

S spoštovanjem,

Marjan Čander, upokojeni penolog

(predlagatelj 2007/2008 ministru dr. Lovru Šturmu in DZ možnosti alternativnega izvrševanja kazni zapora, enako ukinitve uklonilnega zapora za prekrškarje, izvajanja pogojnih dopustov po zakonu ob 1/2 oziroma 2/3 odslužene kazni, po vzgledu demokratičnih držav EU in SE)

»BOLJE BITI PIJAN NEGO STAR.«

»KAJ PA, ČE SI OBOJE?«

»POL SI PA NA KRALJIH.«

UROŠ

RAZVEDRILO

UROŠEVA KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA Iz igre Stefan Levitsky – Frank James Marshall (1912)

Igro začne črni. Po eni potezi beli preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Pripravil: JN

REŠITVI STA OBJAVLJENI NA STRANI 30.

	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I
1	X	X	X						X	X
2	X	X	X	X					X	X
3	X	X					X	X	X	X
4	X	X	X	X						
5									X	X
6	X	X	X	X					X	X

Sestavil: Robert Žerjav

UGANKA: Poiščite rešitev, ki se skriva v stolpcu D.

1. Kaos
2. Trmasta žival
3. Objekt na reki
4. Mesna jed
5. Naša velika trgovina
6. Računalniška enota (HDD)

SMS KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128. VABLJENI K SODELOVANJU!

27. 11. >> Zame najboljša revija *ever*. Prodajalci so vedno tako nasmejani, prijazni, srčni. To, da jo kupimo, je postal zame in za moje male sončke že kar mesečni ritual. Nadaljujte z dobrim delom in pristnimi, iz srca napisanimi zgodbami, članki in pesmicami. LP iz Kranja, Urši 🍷

28. 11. >> Prejšnji teden sva se z J. sprehajala po Prešernovem trgu in se odločila za nakup Kraljev ulice. Prodajalec #100 naju je veselo objel in nama zaželel lep dan, midva pa njemu. A.

29. 11. >> Pri trgovini Mercator v Kosezah stoji prodajalec g. Drago (#503), ki te prijazno pozdravi, pa naj sije sonce ali gre dež. Je zelo vljuden, popazi na kučke, pomaga starejšim in invalidom ter pospravlja vozičke. Ko ga ni, se sprašujem, kaj se je zgodilo, vendar je naslednji dan nasmejan in je vse po starem. Hvala za vse prijazne besede, ostanite taki, kot ste. LP Eli

3. 12. >> Zunaj mraz, grem v trgovino, prodajalec #225 me gleda, ko grem mimo. Ko sem se vrnila in kupila časopis, me lepo in toplo pozdravi, zahvali se, a čutiš, da gre zahvala iz srca. Lepo. Časopis mi je top, vedno ga kupim in tako dam priložnost, da izide se kakšna številka, le tako naprej. Srečno.

12. 12. >> Meni je pa Iva Tisa uspela s svojo erudicijo iskrenosti poljubiti dušo. Hej, dekle! Bitje junaško! Bivamo! LP Ljubo

17. 12. >> Super in zanimivo. Vedno, ko srečam vašega prodajalca, si/mu privoščim. In zgodba Ive Tise s prve strani (KU 151) mi ne da miru. Preživel sem namreč podobno poškodbo požganov. Vsaka čast. 🍷 LP 2B

18. 12. >> Pogosto kupim revijo Kralji ulice. Z veseljem se oglasim pri prodajalkah in prodajalcih te prijazne revije. Resnično ste Kraljice in Kralji z veliko začetnico. Zelo prijazni in dobrosrčni ljudje. Želim vam vse dobro in zdravo v letu 2019. Marko

GIACOMOV FOTO KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA PESARO

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-pesaro/>

Majhen azil, obkrožen z naravo in neverjetno pomembno preteklostjo. V sredini 19. stoletja ga je namreč vodil Cesare Lombroso – oče sodobne kriminologije.

V tej zgradbi velike zgodovinske vrednosti so zgodbe bolj skrite kot v drugih prostorih, in da jih odkrijemo, moramo potovati počasi, v tišini. In poskušati poslušati.

Med raziskovanjem sem se med drugim ustavil pred starim plakatom, ki so ga za seboj pustile medicinske sestre, na pozabljenem dvorišču, kjer so se nekoč sprehajali ljudje, v majhnem gledališču in pred polico s čevlji – veliko in edinstveno pričevanje o prisotnosti bolnikov.

Izjemna afirmacija preteklosti, ki je čas ne sme izbrisati.

Giacomo Doni

Dvorišče

Gledališče

Police s čevlji

Plakat

ZAHVALA DONATORJEM

Za donacije v letu 2018 bi se radi zahvalili:

- trgovini SPAR,
- pekarni OSEM,
- slaščičarni ZVEZDA,
- društvu LAJKA,
- fotografskemu studiu GRAD,
- mestnemu kinu KINODVOR,
- SNG OPERA IN BALET Ljubljana,
- SNG DRAMA Ljubljana,
- humanitarnemu društvu HRANA ZA ŽIVLJENJE – FOOD FOR LIFE,
- MGL-ju,
- gledališču GLEJ,
- kavarni DEGUSTARNA,
- klubu CVETLIČARNA,
- podjetju ČRN PONI d.o.o.,
- podjetju EVENTIM,
- KOLINSKI d.d.,

- dijakom gimnazije POLJANE,
- portalu LakomLačen.si,
- trgovini E.LECLERC,
- biotehniškemu centru Ljubljana – oddelek SUAŠ,
- osnovni šoli BEŽIGRAD,
- društvu SRCE ZA BULLE,
- DM-u,
- podjetju PIKAPOKA d.o.o.,
- KLUBU UPOKOJENIH DELAVCEV v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka,
- veterinarski tehnici TANJI ZAJEC,
- PEDAGOŠKI FAKULTETI v Ljubljani,
- Nogometnemu klubu OLIMPIJA,
- Košarkarskemu klubu OLIMPIJA,
- Nogometnemu klubu MARIBOR,
- Nogometni zvezi SLOVENIJE,
- društvu ANIMAL ANGELS in
- vsem fizičnim osebam dobrega srca.

LUDSKA KUHNA, MINEŠTRA ALA LOLA

Potrebujete stročji fižol, po možnosti svežega, lahko tudi zmrazjenega. Dušite ga, da postane mehak. Medtem narežete eno čebulo, strok česna, malo peteršilja, eno bučko in en večji korenček. Pripravite še paradižnikovo omako, špagete, ki jih prelomite, gomolj zelene, tri žlice jabolčnega kisa, olje in klobaso po želji.

Vso omenjeno zelenjavo dušite z malo vode, ko zavre, dodajte še malo vode, špagete in paradižnikovo omako ter kuhajte do konca. Po potrebi dodajte grah ter začimbe, kot so mleta paprika, poper, kumina in vegeta. Pa dober tek.

Lola

NUDIMO:

**POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV,
STARA ROBA – NOVA RABA, POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA.**

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNIJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA, BELJENJE ...
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU.

PRESELI MO VAS

STARA NOVA
ROBA

POKLIČITE 030323128 (DELAVNIKI 08.00-16.00) WWW.ROBARABA.SI

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam našli boste lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Pogledajte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društva Kralji ulice se za donacije v mesecu decembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - trgovini SPAR,
 - B.I.C. Ljubljana, oddelek SUAŠ (kuhinja) za pekovske izdelke,
 - Nogmetni zvezi Slovenije za vstopnice,
 - društvu LAJKA za donacijo hrane za pse in mačke in
 - vsem dobrim ljudem za donacije oblačil, obutve in hrane.
- Se priporočamo za naprej.

Nudim inštrukcije kitare, angleščine in nizozemščine (native speaker). Piet: 069 637 533.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Tel.: 059 022 503.

Uspešno poučujem angleški jezik. Gregor: 051 732 740

Urejam o grobove v Ljubljani. Tel.: 069 954 655 ali 051 846 810. †

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**GOSPODARSTVO JE VELEPOMEMBNO,
KULTURA NI NIČ.
AMPAK ZAKAJ POTEM PRAZNUJEMO SVOJ KULTURNI PRAZNIK,
GOSPODARSKEGA PA NE?**

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

						HORMON ŽLEZE ŠČITNICE, KI URAVNAVA RAST IN PRESNOVO	NASPROTO- VANJE ČAŠČENJA VERSKIH PODOB	PLAHA GOZDNA ŽIVAL	MEHKO KOZJE USNJE	SOL OCETNE KISLINE	OTOČJE V OCEANIJU (IZ ČRK: KRILA)
						GRAFIČNI DELAVEC					
						RIBJE JAJČECE (POMANJ- ŠEVALNICA)					
						OKROGLA GRED V PARKU					
						ON IN ...			TITAN RISBA LASTNEGA OBRAZA		
						KADAR			NIZOZEMSKA JADRNIKA ZA PREVOZ ANTON AŠKERC		
						GOZDOVNIK IGRALKA ZEMLJIČ					SESTAVIL JOŽE PETELIN
DEL POVEZAVE MED NADSTROPJI	TERMO- METER	STEKLENA CEVASTA POSODA ZA KEMIJSKE POSKUSE	PIHALNO GLASBILO	ŽAREČA SNOV, KI JO IZBRUHNJE OGNJEVIK	STARA PLOSKOVNA MERSKA ENOTA	KRISTUSOV SODNIK VILKO NOVAK				JAPONSKI SAMOMOR	HRVAŠKI SKLADA- TELJ (KRSTO); IZ: KODA
TKIVO V OČESNEM ZRKLU									SLOVENSKA UMETNIŠKA SKUPINA ALFRED NOBEL		
CENTRALA ZA DALJINSKO OGREVANJE							ZAHOD SLOVENSKI KOMPONIST (BORUT)				
OPREMA						IME IGRALKE RINE	PREŠER- NOVA PESNITEV PAST				
OMOGOČA- NJE RAZNOLI- KOSTI									VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI		
LETOVIŠČE OB HRVAŠKI OBALI (VINODOLSKI)				MAKE- DONSKO KOLO	TOVARNA AV- TOMOBILOV SARAJEVO TURŠKO JEZERO			VELIK AVSTRAL- SKI PTIČ	ZAČETNICI SLIKARJA KRALJA		ŠARM
IZBIRA NPR. ČLANA V KOMISIJO									GL. MESTO ITALIJE BRANKO SVET		
AMERIŠKI ROK GLASBENIK (PETER)						ALBANSKI PESNIK (HASAN); IZ ČRK: RIMBEKA					
ST. GRŠKI DRŽAVNIK, VODITELJ AHAJSKE ZVEZE						STROKOV- NJAK ZA ZVOK					

Sestavil: Jože Petelin

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke:

1: Dg3 (v kolikor beli vzame damo s kmetom, je v matu. Če jo vzame s kraljico, ima črni materialno prednost in boljši položaj).

Uganke:

Mossad.

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca meseca na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigi knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, knjigo Novi svet – zbirka poezije in proze ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Dejan Fonda iz Kopra, Indi Zorko iz Grosuplja, Jadranka Likar iz Ilirske Bistrice in Vlasta Čebulec iz Kranja.

ujet v labirintu

odprtega
prostora.

kdo tukaj živi?

mesto?

jaz?

komu kažem svoj obraz?

Št. 152

**JANUAR
2019**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

